

THE SARUM RITE
Breviarium Sarisburiense cum nota.

Tome C.
Fasciculus 6.
Pagine {457}-{518}.

Proprium de sanctis.
Festi Maii.

Edited by William Renwick.

HAMILTON ONTARIO.
THE GREGORIAN INSTITUTE OF CANADA.
MMXVI.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien de Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at: www.sarum-chant.ca

This document first published January 1 2014.

Revised July 2022.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2014.

¶ *Sanctorum apostolorum Philippi et Jacobi.*

Duplex festum.

(j. Maii.)

Ad vesperas.

Super psalmos feriales.

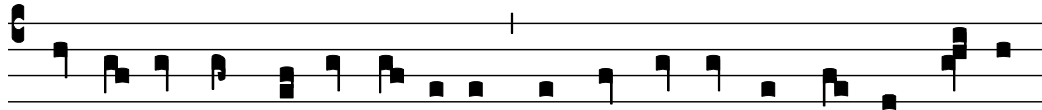
AS:421; 1519-S:67r; 1531-S:46v.¹

Ant.
III.ii.

A-do * pa-rá-re vo-bis lo- cum : et í-te- rum

5308.

vé-ni- am ad vos al-le-lú-ya et gaudé-bit cor vestrum al-le-

lú-ya al-le-lú-ya. Ps. S. A. E.

Capitulum. (*Sapientie v. [1.]*)

Tabunt justi in magna con-
stántia advérsus eos qui se

angustiavérun, et qui abstulérun
labóres eórum.

R. Cándidi facti sunt. *in communi* [616].

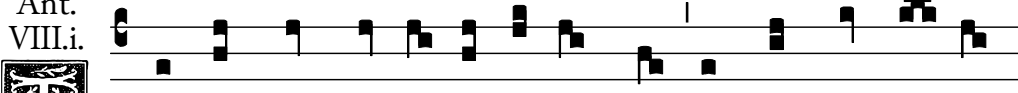
Hymnus. Tristes erant apóstoli. [*in communi.*]² [618].

V. Gavisi sunt discípuli.

R. Viso Dómino, allelúya.

AS:421; 1519-S:67v; 1531-S:46v.

5113. Ant. VIII.i.

TAnto * témpo-re vo-bíscum sum et non cogno- vis-
tis me : Phi- líppe qui vi-det me vi-det et Pa-trem me-um
al-le-lú-ya. *Ps. Magníficat. 69**.

Oratio.

Deus qui nos ánnua apostolórum
tuórum Philíppi et Jacóbi
solennitáte letíficas : presta quésu-

mus, ut quorum gaudémus méritis,
instruámur exémpilis. Per Dóminum.

¶ *Memoria de resurrectione. 1345.*

¶ *Ad matutinas.*

Invitatorium. Exúltent. in communi. [620].

Ps. Veníte. 33*.

Hymnus. Tristes erant apóstoli. in communi. [618].

Ant. Tristícia vestra. in communi. [621].

Tres psalmi de communi apostolorum dicantur reliqui temporis : secundum ordinem nocturnorum.

V. Gavísi sunt. [621].

Secundum Johannem xiiij. [1-13.]

N illo témpore : Dixit Jesus
discípulis suis, Non turbétur
cor vestrum. Créditis in

Deum : et in me créдите. In domo
Patris mei : mansiónes multe sunt.
Et relíqua.

*Omelia beati Augustini episcopi.
(Super Johannem, Tract. 67.
excerptim).*³

Rigenda est nobis fratres ad Deum major intentio, ut verba sancti Evangelii que modo in nostris auribus sonuerunt, etiam mente capere utcunque⁴ possimus. Sciens Redemptor noster discipulorum animos ex sua passione et morte perturbandos : antequam pateretur, resurrectionis sue gloria, et secum commorandi spe, eorum animos erigere curavit. Cum

enim ab illo perire⁵ metuébant : mérito turbabántur, sed qui cum illo se mansúros credébant, a perturbatione recreabántur. Si vero álius erat álio fórtior, álius álio jústior : in domo Patris mei mansiones multe sunt. Nullus ergo illórum alienábitur ab illa domo : ubi mansionem pro suo quisque acceptúrus est mérito. Non enim erit áliqua invidia ímparis claritátis : quóniam regnábit in ómnibus únitas charitátis.

Responsoria de communi apostolorum paschalis temporis dicantur. [621].

Lectio ij.

Jacóbus, qui et frater Dómini dicitur, cognomento Justus : post passionem Dómini statim ab apóstolis Hierosolymórum episcopus ordinatus est. Hic de útero matris sanctus fuit : vinum et síceram non bibit, carnem nullam cómedit. Nunquam attónsus est : nec unctus unguénto, nec usus bálneo. Huic soli lícitum erat intráre in sancta sanctorum. Hic⁶ véstibus líneis non utebátur, sed láneis. Solúsque ingrediebátur templum et jacébat super génua sua, orans pro pópuli ignorántia fixis génibus : intántum ut camelórum duríciám traxísse ejus génua crederéntur. Itaque pro incredíbili continéntia et

summa justícia : appellabátur Justus. Hunc itaque cum supra pinnam templi pòsitum compéllerent Judéi, ut Christum Dei Fílium negáret : ille voce máxima protestabátur ad pópulum dicens, Quid me interrogátis de Fílio hóminis ? Ecce ipse sedet ad dexteram Patris : et ventúrus est cum núbibus celi. Phariséi autem hec audiéntes : precipitavérunt eum ex alto. Cunque precipitátus de pinna templi confráctis crúribus adhuc semivívus⁷ tollens ad celum manus diceret Jacóbus, Dómine ignósce illis non enim sciunt quid fáciunt : fullónis fuste in cérebro percússus occúbuit. Trigínta itaque annis

[47r.] Hierosolymórum rexit ecclésiám, id est usque ad séptimum annum Nerónis : et juxta templum ubi precipitátus fúerat, sepúltus est. Quidam in monte Olivéti eum

cónditum putant : sed falsa opínio eórum est. Scripsit autem unam tantum epístolam que de septem canónicis est.

Lectio iij.

Post passióem Dómini per annos círciter viginti : sanctus Philíppus apóstolus instánte predi- cávit géntibus per Sýthiam evan- gélium. Ubi cum tentus esset a gen- tilibus et ductus ad státuam Martis, ut compellerétur ad sacrificándum : éxit de subtus basi in qua státua Martis stabat dracho ingens, et percússit filium pontíficis, qui ministrábat ignem sacrificii. Percússit étiam duos tribúnos qui préerant províncie : quorum officiáles tenébant in vínculis sanctum Philíppum apóstolum. De flatu autem drachónis : omnes mórbidi egrotáre cepérunt. Apóstolus autem Dómini filium pontíficis qui ministrábat ignem sacrificii : et duos tribúnos qui mórtui erant in nómine Dómini Jesu Christi suscitávit : omnémque turbam que mórbida fúerat sanitáti restítuit. Unde factum

est : ut omnes qui persequébántur Philíppum apóstolum peniténtiam agéntes, deum hunc estimántes ado- rárent. Apóstolo autem per unum annum júgiter ibi predicánte credidérunt : et multa mília hóminum baptizáta sunt. Ordinátis autem cléri- cis, et episcopis, et presbýteris et dyacónibus, atque ecclésiis multis constrúctis, ipse per revelatióem Asyam revérsus, et in civitáte Ierápoli commorátus : héresim malignam Hebionitárum extínxit, qui dicébant non verum hóminem natum ex María Vírgine Dei Fílium assumpsísse. Contínue ígitur predicationi per áliquot annos insístens : multitudinem populórum Christo, labóribus piis semper insérviens lucrátus est. Quique apud Ierápolim Asye civitátem beáto fine dormívit in pace : et íbidem sepúltus est.

[*Ante laudes.*]

℣. Cognovérunt Dóminum.

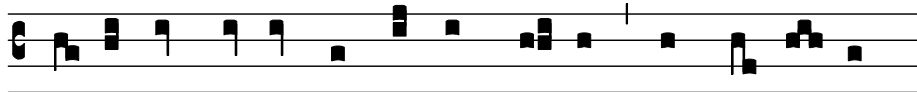
℟. In fractiône panis allelúya.

¶ *In laudibus.*

[dicatur hee antiphone.]⁸

AS:421; 1519-S:67v; 1531-S:47r.

1. Ant.
VII.v.

2365.

Omi-ne * osténde no-bis Pa-trem et súf-fi- cit

no-bis al-le-lú-ya. *Ps.* Dóminus regnávít. (*xcij.*) [45].

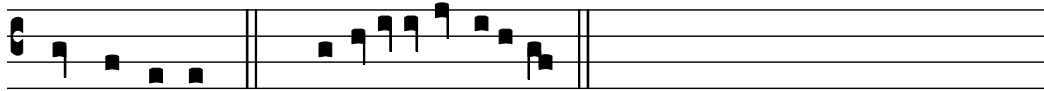
AS:421; 1519-S:67v; 1531-S:47r.

2. Ant.
VII.i.

4290.

Hi-líppe * qui ví-det me, vi-det et Pa-trem me-um

al-le-lú-ya. *Ps.* Jubiláte Deo. (*xcix.*) [46].

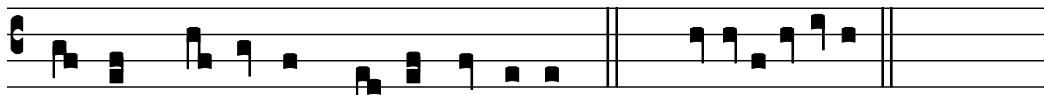
AS:421; 1519-S:67v; 1531-S:47r.⁹

3. Ant.
VIII.ii.

2630.

- go sum vi- a vé-ri-tas * et vi- ta : nemo ve-nit ad

Pa-trem ni- si per me al-le-lú-ya. *Ps.* Deus Deus meus. (*lxij.*)
[47].

AS:422; 1519-S:68r; 1531-S:47r.

5000. 4. Ant.
VIII.i.
 Pí-ri-tus * et á-nime jus-tó-rum hymnum dí-ci-te
De-o nostro al-le-lú-ya al-le-lú-ya. Ps. Benedícite.
(Daniel iij.) [48].

AS:422; 1519-S:68r; 1531-S:47r.¹⁰

4901. 5. Ant.
VII.i.
 I mansé-ri-tis * in me et verba me-a in vo-bis
mánse-rint : quodcúnque pe-ti-é-ri-tis fi-et vo-bis al-le-
lú-ya. Ps. Laudáte. (cxlviiij-cl.) [49].

Capitulum. Stabunt justi. *ut supra.* {457}.

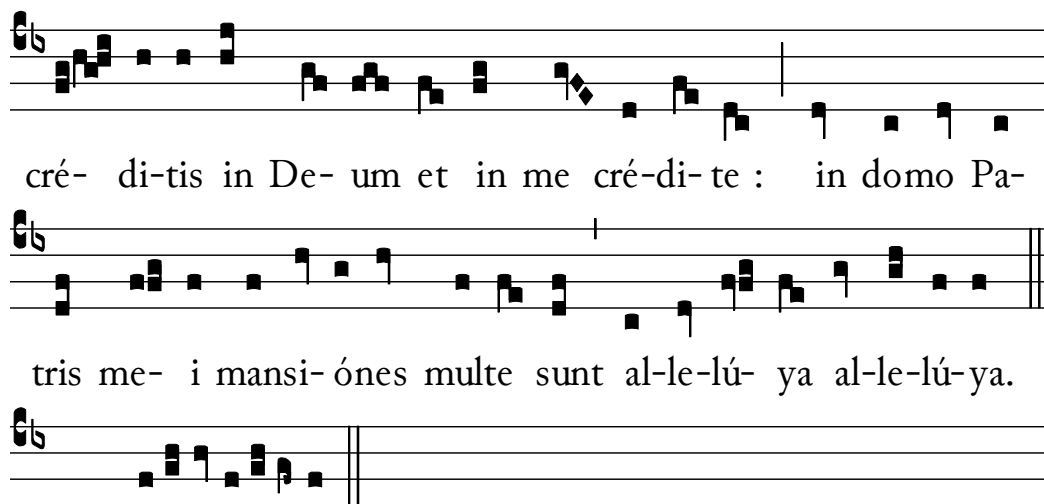
Hymnus. Claro Pascháli. *in communi.* [525].

Ÿ. Gaudete justi [in Dómino].¹¹ [628].

AS:422; 1519-S:68r; 1531-S:47r.¹²

3938. Ant.
VI.
 On turbé-tur * cor vestrum neque formí-det :

Sanctorum apostolorum Philippi et Jacobi.

Ps. Benedíctus. 63*.

Oratio. Deus qui nos ánnua. {458}.

Memoria de Resurrectione. 1335.

¶ *Ad j.*

Ant. Dómine osténde. j. de laudibus. {461}.

Ps. Deus in nómine. (liij.) [95].

Ant. Grátias. [99].

Ps. Quicúnque. [100].

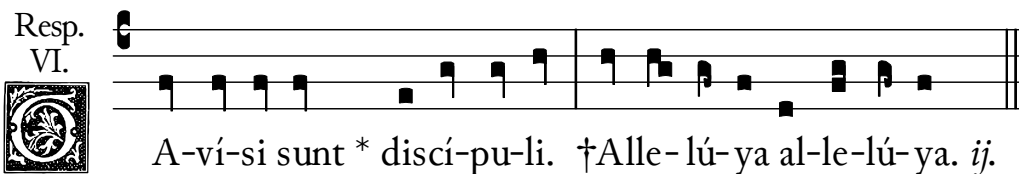
¶ *Ad iij.*

Ant. Philíppe. iij. de laudibus. {461}.

Ps. Legem pone. (cxviiij. 33.) [132].

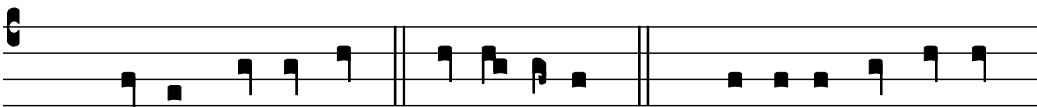
Capitulum. Stabunt justí. ut supra. {457}.

1519-S:68r; 1531-S:47r.¹³

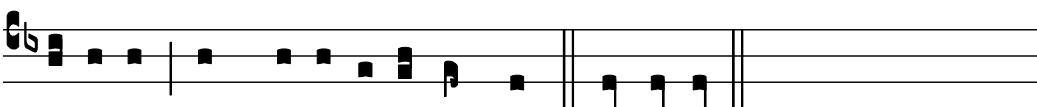

Sanctorum apostolorum Philippi et Jacobi.

6767a.

✠. Vi-so Dómi-no. †Alle-lú-ya. ✠. Gló-ri- a Pa-tri et

Fí-li-o : et Spi-rí-tu- i Sancto. Ga-ví-si.

✠. Dómine osténde nobis Patrem.

[✠. Et súfficit nobis allelúya.]¹⁴

¶ *Ad vj.*

Ant. Ego sum via. *ij. de laudibus.* {461}.

Ps. Defécit in salutáre. (*cxviiij.* 81.) [141].

Capitulum. (*Actuum iv.* [33.])

Ir-túte magna reddébant apóstoli testimónium resurrectionis Dó-	mini nostri Jesu Christi, et grátia magna erat in ómnibus illis.

1519-S:68v; 1531-S:47r.¹⁵

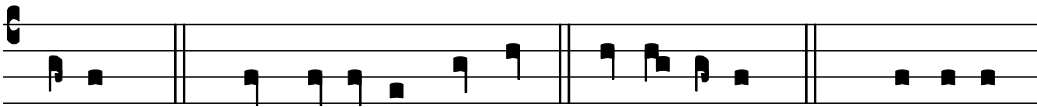
sar0622.

Resp.
VI.

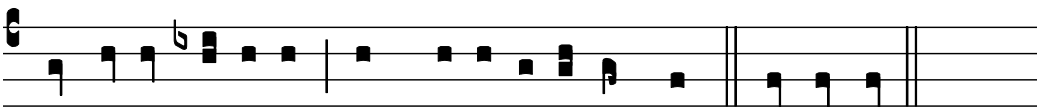

 Omi-ne * osténde no-bis Patrem. †Alle-lú-ya al-le-

sar0622a.

lú-ya. *ij.* ✠. Et súffi-cit no-bis. †Alle-lú-ya. ✠. Gló-ri- a

Pa-tri et Fí-li-o : et Spi-rí-tu- i Sancto. Dómi-ne.

✠. Non turbétur cor vestrum.

[✠. Neque formídet allelúya.]¹⁶

¶ *Ad ix.*

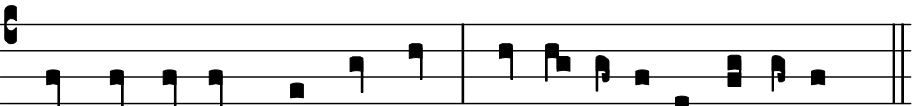
Ant. Si manséritis. *v. de laudibus.* {462}.

Ps. Mirabilia testimónia. (cxviiij. 129.) [150].

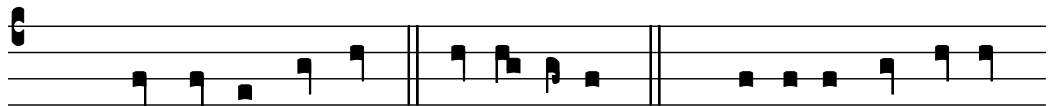
Capitulum. (Actuum v. [41.])

I bant apóstoli gaudéntes a con- spéctu consílii, quóniam digni	hábiti sunt pro nómine Jesu con- tuméliam pati.

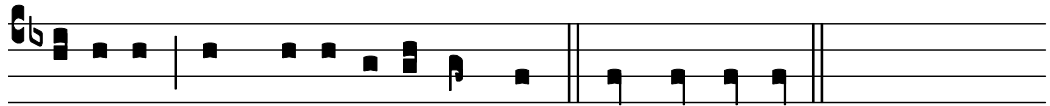
1519-S:68v; 1531-S:47r.¹⁷

Resp. VI. sar0648.

 On turbé-tur* cor vestrum. †Alle- lú-ya al-le-lú-ya. ij.

 sar0648a.

℣. Neque formí-det. †Alle- lú-ya. ℣. Gló-ri- a Pa-tri et

Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto. Non turbé-tur.

℣. Cognovérunt Dóminum.

℣. In fractióne panis allelúya.

¶ *Ad ij. vesp̄as.*

Ant. Dómine osténde. *j. de laudibus.* {461}.

Ps. Dixit Dóminus. (cix.) [311]. *et ceteri psalmi de apostolis.* [676].

Capitulum. Stabunt justi. *ut supra.* {457}.

℣. Cándidi facti sunt. *in communi.* [616].

Hymnus. Claro [Paschali].¹⁸ *in communi.* [625].

℣. Gaudéte [justi in Dómino].¹⁹ [628].

AS:422; 1519-S:68v; 1531-S:47r.²⁰

4879. Ant.
VII.i.

I cogno-vissé-tis me * et Patrem me-um ú-tique
cogno-vissé-tis : et ámodo cognoscé-tis e-um et vi-dís-tis
e- um al-le-lú-ya. Ps. Magníficat. 67*.

Oratio [Deus qui nos.]²¹ *ut supra.* {458}.

Quando hoc festum in octava pasche forte contigerit : differatur in crastinum et in dominica erunt vespere de festo et solennis memoria de dominica et de resurrectione. In crastino vero tunc fiant vespere de cruce et solennis memoria de apostolis : et postea de martyribus.

Si hoc festum in vigilia ascensionis Domini evenerit ibi celebretur : et ad j. vespervas de ascensione fiat solennis memoria de apostolis.

[47v.] *Si vero in die ascensionis Domini hoc festum forte contigerit : differatur usque in crastinum : et etiam de eis tunc fiet solennis memoria ad ij. vespervas in die ascensionis. Et in crastino erunt vespere de apostolis : et solennis memoria de inventione sancte crucis et de martyribus : et processio fiat ante crucem [et]²² in²³ introitu chori²⁴ de sancta Maria.*

II *In inventione sancte crucis.*

(iij. Maii.)

Ad primas vesperas.

Super psalmos feriales.

AS:422; 1519-S:69r; 1531-S:47v.

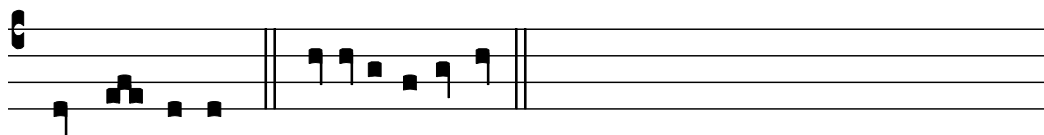
Ant.
I.iv.

Ulce lignum * dulces cla-vos, dulce pondus susti-

nu-it : que mé-ru-it portá-re pré-ci-um hu-jus sé-cu-li

al-le- lú-ya. S. A. E.

Psalmi feriales.

Capitulum. (Galat. vj. [14.])

Ichi autem absit gloriári nisi in
cruce Dómini nostri Jesu

Christi : per quem michi mundus
crucifixus est et ego mundo.

AS:423; 1519-S:69r; 1531-S:47v.

Resp.
I.

crux * ví-ri-de lig-num qui- a su-per te pe-pén-

7267.

In inventione sancte crucis.

dit Sal-vá-tor Rex Is-ra-el. O quam dul-ce
lig-num quam dul-ces cla-vos quam dúlci-a fe-rens
pón-de-ra. O quam pre-ci-ó-sum lig-num quam pre-ci-
ó-sa gemma. †Que Chris-tum mé-ru-it susti-né-re.
7267b. ‡Al-le-lú-ya. ✠. Custó-di Dómi-ne gre-gem
tu-um, quem re-de-mís-ti per lignum sancte cru-cis.
†Que.

The musical score is written on ten staves. The first five staves correspond to the first five lines of text. The sixth staff begins with the number '7267b.' and contains a double bar line. The seventh and eighth staves correspond to the seventh and eighth lines of text. The ninth staff contains the text 'tu-um, quem re-de-mís-ti per lignum sancte cru-cis.' and the tenth staff contains '†Que.' The music is written in a style that uses square notes and rests, with a key signature of one flat (B-flat) indicated by a flat symbol on the first line of the first staff.

AS:423; 1519-S:69v; 1531-S:47v.²⁵

Prosa.

I.

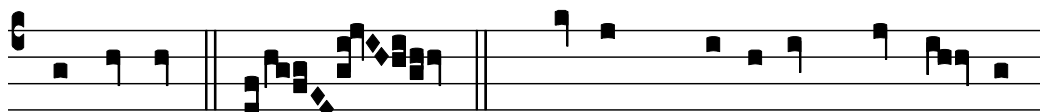
Rux fi-dé-lis terras ce-lis mi-ro nectens fé-de-re.

7267P.

℥.

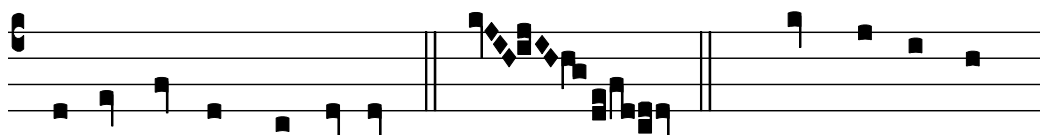
℥. Nos in laude tu-a gaude de-vó-tos in-

cé-de-re.

℥.

℥. Crux est thronus in quo bo- nus

pastor o-ves ré-dimit.

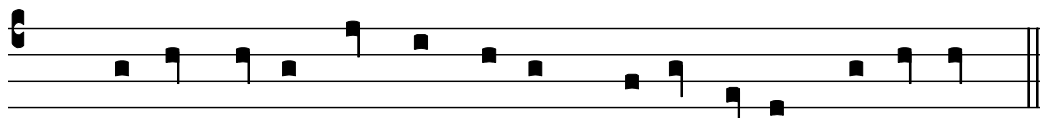
℥.

℥. Crux fe-cúndat

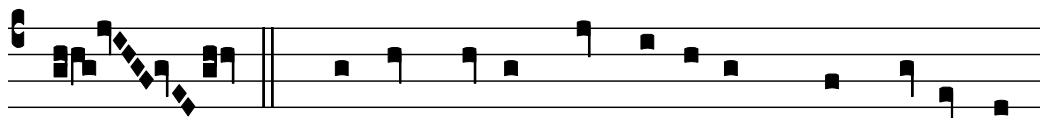

crux emún-dat, crux hostem inté-rimit.

℥.

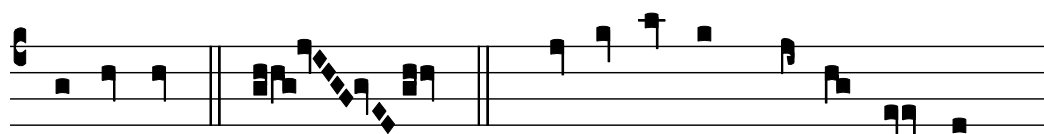
℥. A-ra cru-cis lampas lu-cis : ve-ra sa-lus hómi-num.

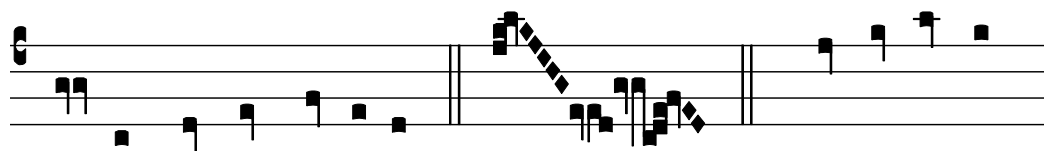
℥.

℥. No-bis pronum fac patrónum quem tu-lís-ti

In inventione sancte crucis.

Dómi-num.   Salve lignum vi-te dig-num

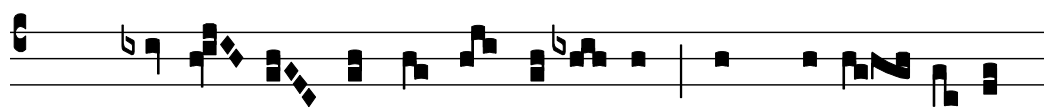

fer-re mundi pré-ci-um.   Confer is-ti

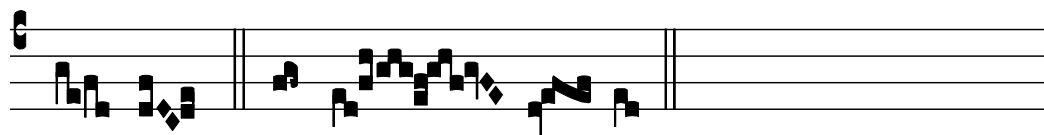

ple-bi Chris-ti cru- cis be-ne-fí-ci- um. †Que.

Omnis clerici ad altare conversi dicant.

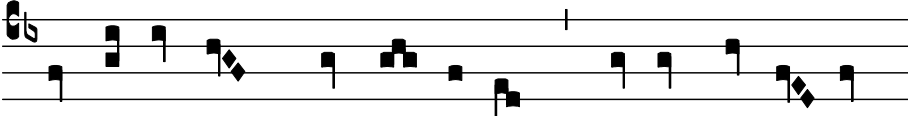

 Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí- tu- i

Sanc-to. ‡Al-le- lú- ya.

HS:150v; 1519-S:70r; 1531-S:47v.²⁶

8410c. Hymn. I.

Mplé-ta sunt que cón-ci-nit, * Da-vid fí-dé- lis

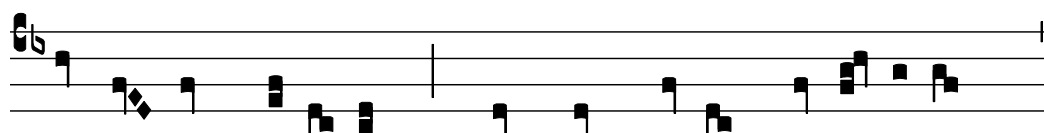

cármí-ne : Di-céndo na- ti- ó-ni-bus, Regná- vit a ligno

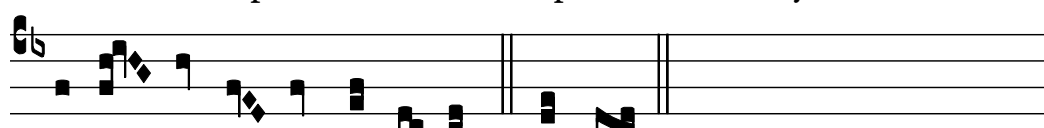
De- us. 2. Arbor de-có- ra et fúl-gi-da, Orná-ta Re- gis
púrpu-ra : E-lécta digno stí-pi-te, Tam sanc-ta membra
tángo-re. 3. Be-á-ta cu- jus brá-chi- is, Pré-ci- um pe-pén-
dit sé-cu- li : Sta-té-ra fac-ta est córpo-ris, Pre-dámque
tu- lit tártá- ris. 4. O crux a-ve spes ú- ni-ca, Hoc inventi-
ó- nis témpo-re : Auge pi- is justí- ci- am, Reg-ís-que
do- na vé-ni- am. 5. Te summa De- us Trí- ni-tas, Col-láu-

The image shows a musical score for a Latin hymn. It consists of eight staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is written in a square-note style, typical of early printed music. The lyrics are in Latin and are placed below the corresponding staves. The text is divided into five numbered sections (2, 3, 4, 5) and a final section (5). The lyrics are: 'De- us. 2. Arbor de-có- ra et fúl-gi-da, Orná-ta Re- gis púrpu-ra : E-lécta digno stí-pi-te, Tam sanc-ta membra tángo-re. 3. Be-á-ta cu- jus brá-chi- is, Pré-ci- um pe-pén- dit sé-cu- li : Sta-té-ra fac-ta est córpo-ris, Pre-dámque tu- lit tártá- ris. 4. O crux a-ve spes ú- ni-ca, Hoc inventi- ó- nis témpo-re : Auge pi- is justí- ci- am, Reg-ís-que do- na vé-ni- am. 5. Te summa De- us Trí- ni-tas, Col-láu-'

In inventione sancte crucis.

dat omnis spí-ri- tus : Quos per cru-cis mysté- ri- um,

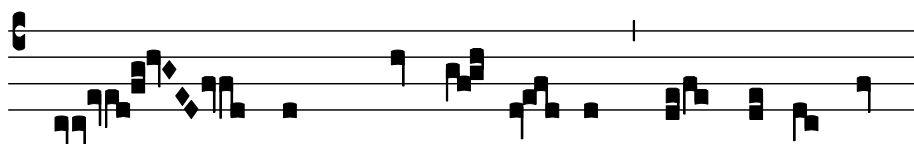
Salvas re-ge per sé-cu- la. Amen.

℣. Hoc signum crucis erit in celo.

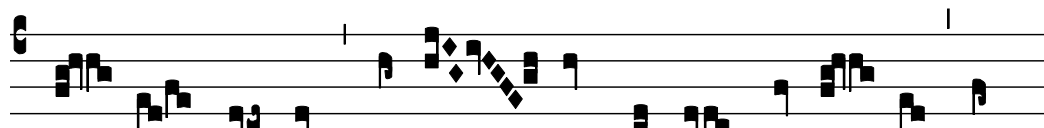
℟. Cum Dóminus ad judicándum vénerit allelúya.

AS:424; 1519-S:70r; 1531-S:47v.²⁷

4016. Ant. I.v.

crux * be-ne- dí- ta que so-la fu-

ís- ti dig-na portá- re Re-gem ce-ló- rum et

Dó-mi-num al-le- lú- ya. Ps. Magníficat. 53*.

Oratio.

Deus qui in preclára salutífere
crucis inventióne passióis tue
mirácula suscitásti : concéde ut vitális

ligni précio etérne vite suffrágia
consequámur. Qui²⁸ cum Deo Patre.

*Nulla fiat memoria de resurrectione : sed fiat solennis memoria de martyribus
Alexandro, Eventio, et Theodolo.*

Ant. Fílie Hierúsalem. [633].

℣. Tristícia vestra. [633].

Oratio.

Resta quésumus omnipotens
Deus : ut qui sanctórum már-
tyrum tuórum Alexándri, Evéntii et
Theódoli natalícia cólimus : a cunctis

malis imminéntibus eórum inter-
cessiónibus liberémur. Per
[Dóminum].²⁹

Deinde si dominica fuerit fiet memoria de dominica ad utrasque vespervas et ad matutinas.

Si festum sancte crucis in dominica contigerit : fiat processio cum hac antiphona O crux gloriósa. et antiphona de resurrectione omittitur. Si dominica fuerit fiat memoria de dominica et tunc eat processio ordinatim quacunque feria contigerit : cum ceroferariis et thuribulariis ante crucem per medium chori : sine cruce a³⁰ rectoribus chori incipiendo.

AS:424; 1519-S:70v; 1531-S:47v.³¹

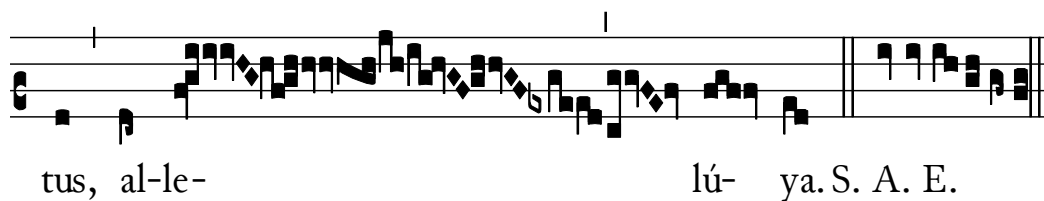
Ant.
III.i.

crux * glo-ri-ó- sa, O crux a-do-ránda,
o lignum pre-ci-ó- sum et admi-rá- bi- le
sig-num, Per quod et dy-á- bo- lus
est vic-tus : Et mundus Chris- ti sán- gui- ne re-démp-

4018.

In inventione sancte crucis.

Et finiatur cum Allelúya. quandocunque dicitur.

℣. Dícite in natió nibus.

℟. Quia Dóminus regnáv it a ligno allelú ya.

Oratio. Deus qui pro nobis Fílium tuum. 1240.

¶ *In revertendo de sancta Maria antiphona dicatur. [Processionale:287.]*

℣. Sancta Dei génitrix. 1268.

Oratio. Grátiam tuam. 1268.

Si vero post ascensionem³² Domini, vel in die ascensionis Domini hoc festum contigerit : tunc oratio Concéde quésumus miséricors. 1712. *post antiphonam de sancta Maria dicetur loco de Grátiam tuam.*

¶ *Ad matutinas.*

AS:424; 1519-S:70v; 1531-S:47v.³³

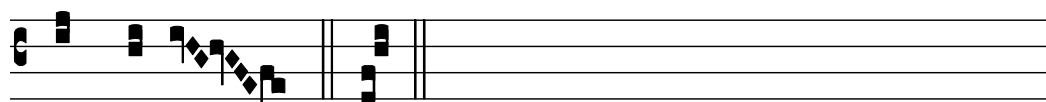
1032. Invit. VII.ii.

L-le-lú- ya * sal- ve sanc- ta. †Cru x sal-ve

al-le- lú- ya. Ps. Ve-ní- te. 44*. Ju-bi- lé-mus

e- i. Alle-lú- ya. Quó- ni- am De- us. Ip-se

cónspi-cit. †Crux.

HS:43r; 1519:180r; 1531-S:47v.³⁴

Hymn.
III.

Ange lingua glo-ri-ó-si, pré-li-um certámi-nis :

8367.

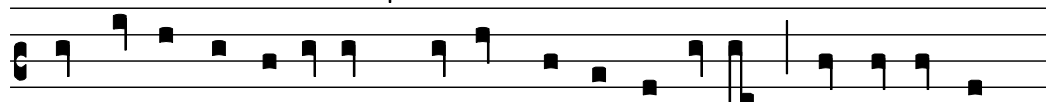
Et su-per cru-cis trophé-um, dic tri-úm-phum nó-bi-lem :

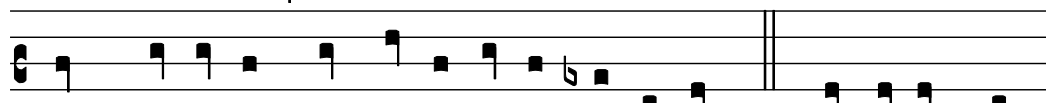
Quá-li-ter Re-dém-ptor orbis, immo-lá-tus ví-ce-rit.

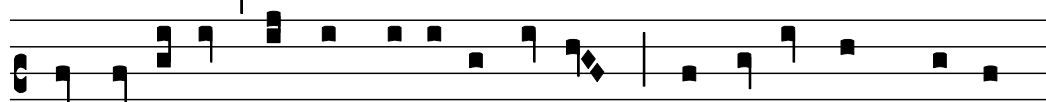
2. De pa-réntis prothoplásti, fraude facta cóndo-lens : Quan-

do pomi no-xi-á-lis, morte morsu córru-it : Ipse lignum

tunc no-tá-vit, damna ligni ut sólve-ret. 3. Hoc opus nos-

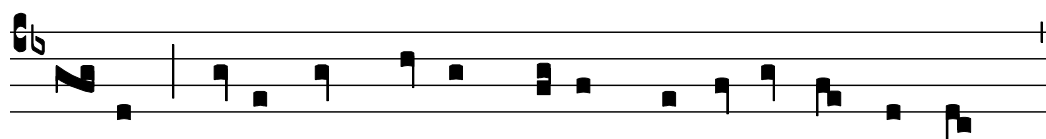

tre sa-lú-tis, ordo depopósce-rat, Mul-ti-fórmis pro-di-

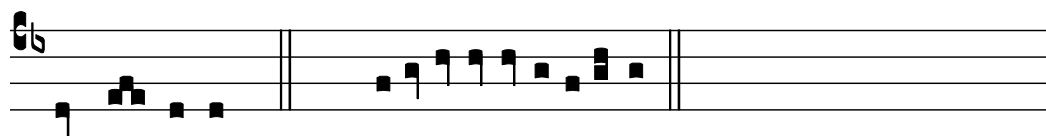
tó-ris, ars ut artem fál-le-ret : Et me-dé-lam ferret inde,
 hostis unde lé-se-rat. 4. Quando ve-nit ergo sacri, ple-ni-tú-
 do témpo-ris : Missus est ab arce Pa-tris, na-tus orbis Cón-
 di-tor : Atque ventre virgi-ná-li, ca-ro factus pró-di-it.
 5. Gló-ri-a et hoñor De-o, usquequo al-tíssimo : Una
 Pa-tri Fi-li-óque, incly-to Pa-rá-cli-to : Cu-i laus est et
 po-téstas, per e-térna sé-cu-la. A- men.

AS:425; 1519-S:71r; 1531-S:47v.³⁵

1287. Ant.
 Li.
 - do-rá-mus te * Christe et be-ne-dí-cimus

ti- bi : qui- a per cru- cem tu- am re- demís- ti mundum

al- le- lú- ya. *Ps. Dómine Dóminus noster. (viiij.) [17].*

[48r.]

Ps. Dómine in virtúte. (xx.) [38].

Ps. Dómini est terra. (xxiiij.) [93].

℣. Hoc signum crucis erit in celo.

℟. Cum Dóminus ad judicándum vénerit allelúya.

Lectio j.

Um imperátor Constantínus victóriam obtíneret super gentem barbarórum, célitus signo crucis sibi osténso : misit matrem suam Hélenam Hierosólymam ad requiréndum lignum crucis. Ipsa autem pervéniens Hierosólymam : convocávit omnes Judéos, et dixit eis, Nunc elígite qui diligénter novérunt legem. Qui cum irent : dicébant intra se, Pro qua causa hunc labórem nobis facit regína ? Unus

autem ex eis Judas nómine dixit, Scio quia questióne[m] vult ligni fácere : in quo suspendérunt Jesum patres nostri. Vidéte ergo ut nemo ei confiteátur. Zachéus avus meus prenunciávit³⁶ patri meo, et pater meus cum morerétur annuciávit michi, dicens, Vide fili cum quéstio facta fúerit ligni in quo damnavérunt Messýam qui ante nos fuérunt : manifésta illud ántequam cruciérís.

AS:425; 1519-S:71r; 1531-S:48r.³⁷

1. Resp.
VIII.

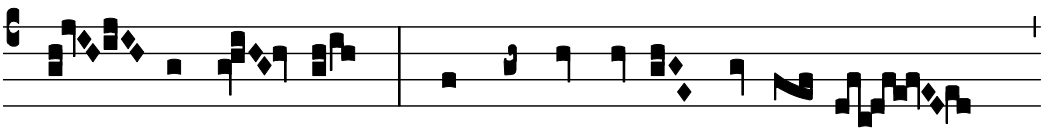

Ul- ce * lignum dulces cla- vos dul- ce pondus

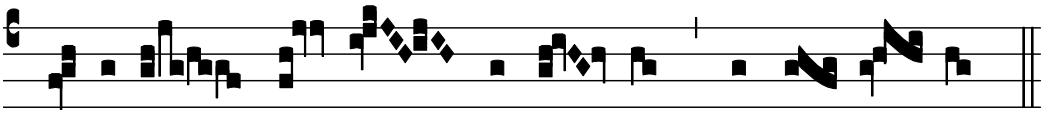
6530.

In inventione sancte crucis.

6530a.

sus- tí-nu- it. †Que digna fu- it portá- re

pré- ci- um hu- jus sé- cu- li al- le- lú- ya.

✠. Hoc signum cru- cis e- rit in ce- lo : cum Dómi- nus

ad ju- di- cán- dum vé- ne- rit. †Que digna.

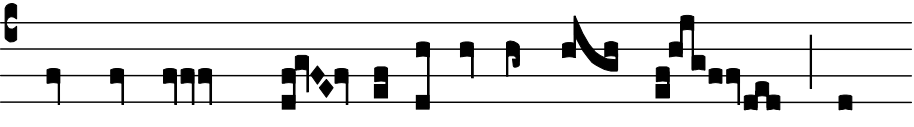
Lectio ij.

Ergo dixi ei, Pater si sciébant patres nostri quia ipse est Christus : quare manus injecérunt in eum ? Et dixit ad me, Audi fili. Nunquam consiliátus sum neque convéni cum eis : sed multótiens contradicébam eis. Sed quia arguébat senióres et pontífices : condemnáverunt eum in cruce. Quem et

deponéntes de ligno sepeliérunt autem sepúltus post tértium diem resúrgens : manifestávit se discipulis suis. Unde et credídít frater meus Stéphanus : et cepit docére in nómine ejus. Et consílio facto : lapidavérunt eum. Hec michi conféssus est pater meus Sýmeon. Céteri autem dixérunt, Nos tália nunquam audívimus.

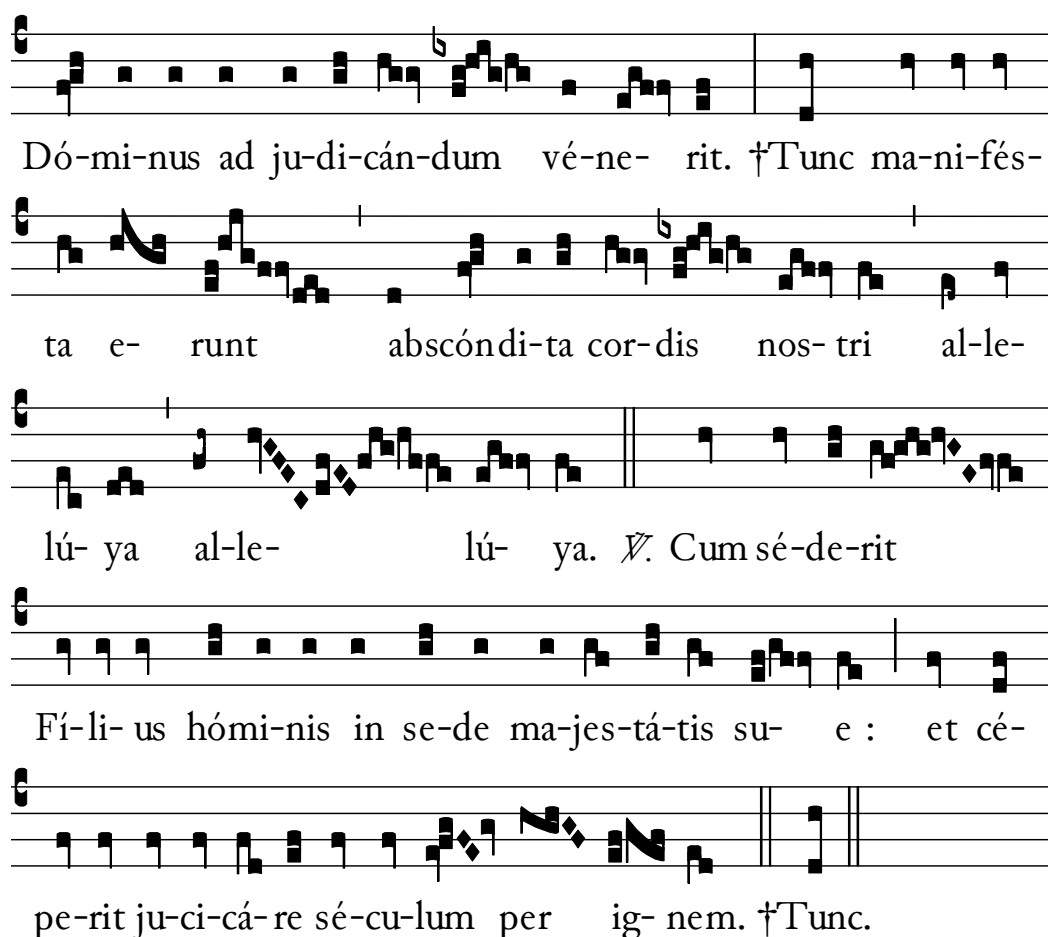
AS:425; 1519-S:71r; 1531-S:48r.³⁸

2. Resp. IV.

6845.

Hoc signum * cru- cis e- rit in ce- lo : cum

Dó-mi-nus ad ju-di-cán-dum vé-ne- rit. †Tunc ma-ni-fés-
ta e- runt abscón-di-ta cor-dis nos- tri al-le-
lú- ya al-le- lú- ya. ✠. Cum sé-de-rit
Fí-li- us hó-mi-nis in se-de ma-jes-tá-tis su- e : et cé-
pe-rit ju-ci-cá-re sé-cu-lum per ig- nem. †Tunc.

6845a.

Lectio iij.

Hec eis dicéntibus : véniunt
mílites ad eos dicéntes, Veníte,
vocat vos regína. Tunc beáta Hélena
jubet eos tradi in ignem. Qui cum
timuissent : tradidérunt Judam. Et
convócans eum : dicit ei, Vita et mors
propósita sunt tibi : élige quod vis.
Judas dixit, Et quis in solitúdine
pósitus, pane appósito lápidés
manducávit ? Beáta Hélena dixit, Si
ergo vis vívere : osténde michi lignum
crucis. Judas dixit, Neque locum

novi, quia nec tunc eram. Beáta
Hélena dixit, Per crucifíxum, fame te
fáciam interíre. Et jussit eum mitti in
lacum siccum, usque ad septem dies,
íbidem³⁹ sine cibo manéntem. Cum
autem transissent septem dies :
clamávit Judas de lacu dicens, Obsécro
vos, edúcite me : et ego osténdam
vobis crucem Christi. Cum autem
ascénderet de lacu : perréxit ad locum
ubi sancta crux jacébat, levatáque voce
dixit, Dómine Deus qui fecísti celum

et terram qui domináris ómnium, si
tua volúntas est regnáre Fílium Maríe
qui missus est a te : fac ab eódem loco
fumum odóris arómatum ascéndere,
ut et ego credam Christum
crucifixum. Hoc cum oráset,

commótus est locus : et odor
arómatum ascéndit de loco.
Admirátus autem Judas ait, In veritáte
o Christe : tu es Salvátor mundi. Tu
autem.

AS:425; 1519-S:71v; 153-S:48r.⁴⁰

7266. 3. Resp.
VIII.

crux * glo-ri-ó- sa, o crux a- do-rán- da,
o lignum pre-ci-ó-sum et admi-rá-bi-le sig- num.
†Per quod et di- á-bo-lus est vic- tus : et mun-dus
Chris- ti sán-gui-ne re- démp-tus. ‡Alle- lú- ya.
7266a. ✠. Mi-chi autem absit glo-ri- á- ri ni-si in cru-ce
Dómi-ni nostri Je-su Chris- ti. †Per quod.
✠. Glória Patri. 95*. ‡Allelúya.

[*Ante laudes.*]

℣. Dícite in natió nibus.

℟. Quia Dóminus regnáv it a ligno allelú ya.

¶ *In laudibus.*

AS:426; 1519-S:72r; 1531-S:48r.⁴¹

1. Ant.
VII.iii.

E-le- na * Constantí-ni ma-ter Hie-ro-só-lymam

3022.

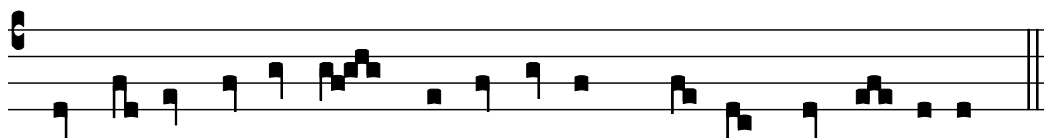
pé-ti- it al-le-lú-ya. *Ps.* Dóminus regnáv it. (*xcij.*) [45].

AS:426; 1519-S:72r; 1531-S:48r.⁴²

2. Ant.
I.iv.

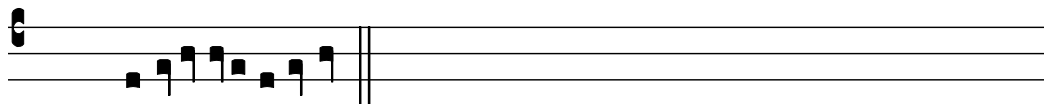

Unc pre-cé-pit * e-os omnes igne cremá-ri :

5249.

at il-li timéntes tra-di-dé-runt Ju-dam al-le- lú-ya.

Ps. Jubiláte. (*xcix.*) [46].

AS:426; 1519-S:72r; 1531-S:48r.⁴³

3024. 3. Ant.
VII.i.

E-le-na sancta * dix-it ad Ju-dam, Comple de-si-
dé-ri-um me-um et vi-ve su-per terram ut osténdas
michi qui dí-ci-tur Calvá-ri-e lo-cus : u-bi abscóndi-tum
est pre-ci-ó-sum lignum Dómi-ni-cum al-le-lú-ya.
Ps. Deus Deus. (lxij.) [47].

AS:426; 1519-S:72r; 1531-S:48r.

4172. 4. Ant.
VIII.i.

- rá-bat Ju-das * De- us De-us me-us : osténde
michi lignum sancte cru-cis al-le-lú-ya. *Ps. Benedícite.*
(Daniel iij.) [48].

AS:427; 151-S:72r; 1531-S:48r.⁴⁴

5. Ant.
VII.i.

Um o-rásset Ju- das : * commó-tus est lo-cus il-le

2020.

in quo sancta crux ja-cé-bat al-le-lú-ya. *Ps.* Laudáte.
(cxlviij.-cl.) [49].

Capitulum. Michi autem absit. {467}.

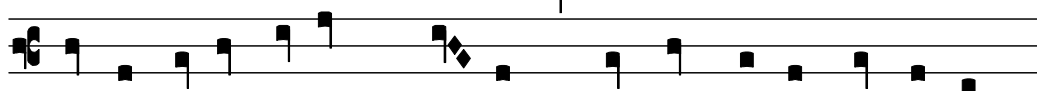
HS:151v; 1519-S:72v; 1531-S:48r.⁴⁵

Hymn.
II.

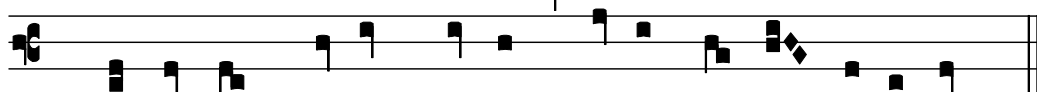

Rux fi-dé-lis inter omnes, * arbor u-na nó-bi-lis :

8367g.

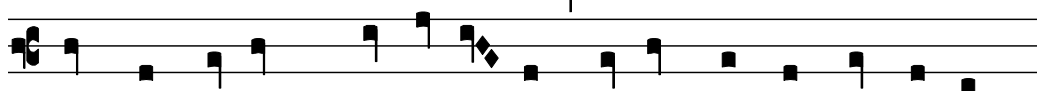
Nul-la silva ta-lem pro- fert, fronde flo-re gé-rmi-ne :

Dulce lignum dulces cla-vos, dulce pondus sústi-nens.

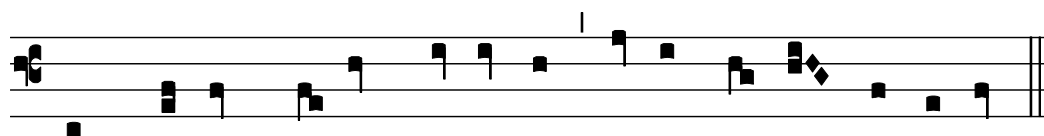

2. So-la digna tu fu-ís-ti, ferre pré-ci-um sé-cu-li : [48v.]

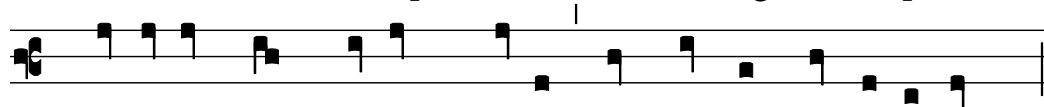

Atque portum pre-pa-rá-re, nauta mundo náufra-go :

In inventione sancte crucis.

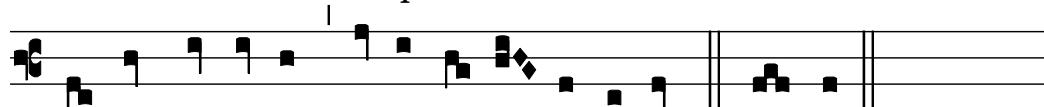
Quem sa-cer cru- or per-únxit, fu-sus Agni córpo-re.

3. Gló-ri- a et honor De-o, úsquequo al-tíssimo :

Una Pa-tri Fi-li-ó-que, íncli-to Pa-rá-cli-to : Cu-i laus

est et po-téstas, per e-térna sé-cu-la. A-men.

Ÿ. Omnis terra [adóret te, Deus,]⁴⁶ [et psallat tibi.

℞. Psalmum dicat nómini tuo Dómine].⁴⁷

AS:427; 1519-S:72v; 1531-S:48v.⁴⁸

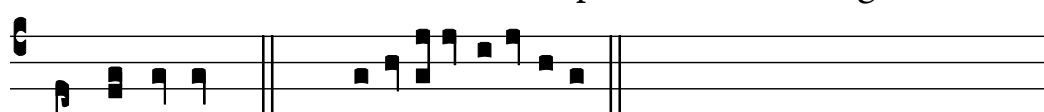
4017. Ant.
VIII.i.

crux * be-ne-díc-ta qui- a in te pe-péndit Sal-

vá-tor mundi : et in te tri- umphá-vit Rex ange-ló-rum

al-le-lú-ya. Ps. Benedíctus. 69*.

Oratio. Deus qui in preclára. {472}.

Memoria de martyribus.

Ant. Lux perpétua. *Minor.*⁴⁹ [*in communi.*]⁵⁰ [616].

℟. Gaudete iusti [in Dómino].⁵¹ [628].

Oratio. Presta quésumus [omnípotens Deus].⁵² {473}.

Si dominica fuerit : tunc fiat memoria de dominica.

¶ *Ad j.*

Ant. Hélena Constantíni. *j. de laudibus.* {481}.

Ps. Deus in nómine. (*liij.*) [95].

Ant. Grátias tibi. [99].

Ps. Quícunque. [100].

¶ *Ad iij.*

Ant. Tunc precépit. *ij. de laudibus.* {481}.

Ps. Legem pone. (*cxviiij.* 33.) [132].

Capitulum. Michi autem absit. *ut supra.* {467}

AS:427; 1519-S:72v; 1531-S:48v.⁵³

Resp.
VI.

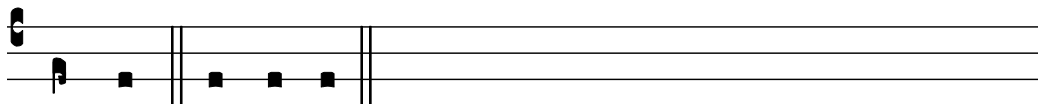
Oc signum cru-cis * e-rit in ce-lo. †Alle-lú-ya

al-le-lú-ya. *ij.* *℟.* Cum Dómi-nus ad ju-di-cándum vé-ne-rit.

†Alle-lú-ya. *℟.* Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i

sar0630.

sar0630a.

Sancto. Hoc signum.

℣. Dícite in natióibus.

℟. Quia Dóminus regnávít [a ligno allelúya].⁵⁴

¶ *Ad vj.*

Ant. Hélena sancta. *ij. de laudibus.* {482}.

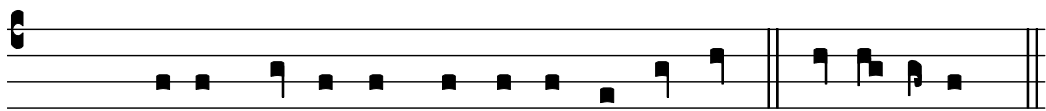
Ps. Defécit in salutáre. (*cxviij.* 81.) [141].

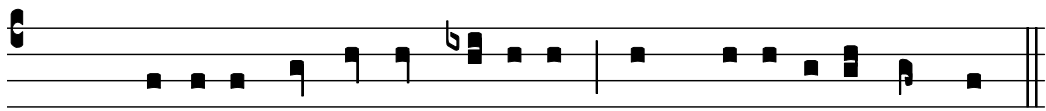
Capitulum. (1. *Cor.* j. [18.])

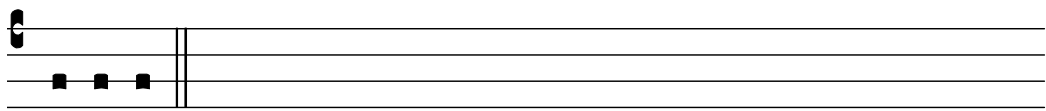
V erbum crucis pereúntibus stul- títia est, his autem qui salvi	fiunt, id est nobis, virtus Dei est. [℟.] Deo grátias.

AS:427; 1519-S:73r; 1531-S:48v.⁵⁵

sar0619. Resp. VI. I-ci-te in* na-ti-ó-ni-bus. †Alle- lú-ya al-le-lú-ya. *ij.*

sar0619a.
℣. Qui- a Dómi-nus regná-vit a ligno. †Alle- lú-ya.

℣. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto.

Dí-ci-te.

℣. Adorámus te Christe et benedícimus tibi. 1719.

¶ *Ad ix.*

Ant. Cum orásset. *v. de laudibus.* {483}.

Ps. Mirabilia. (cxviii. 129.) [150].

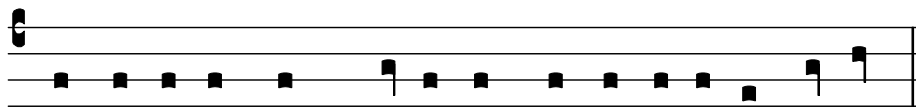
Capitulum. (1 Cor. j. [23.])

Nos autem predicámus Chris-
tum crucifixum, Judéis quidem
scándalum, géntibus autem stul-
tíciám, ipsis autem vocátis Judéis

atque Grecis Christum Dei virtútem
atque sapiéntiam. [*R.* Deo
grátias.]⁵⁶

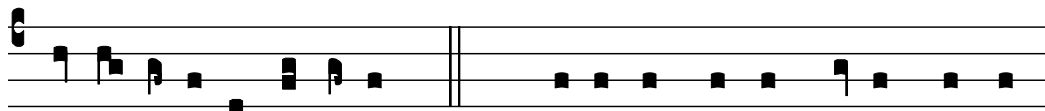
AS:427; 151-S:73r; 1531-S:48v.⁵⁷

Resp.
VI.

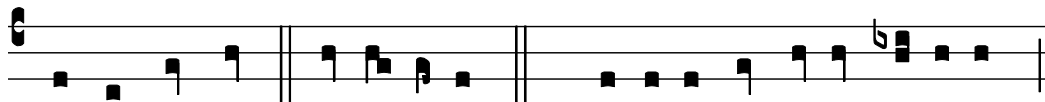
6045.

- do-rá-mus te* Christe et be-ne-dí-cimus ti-bi.

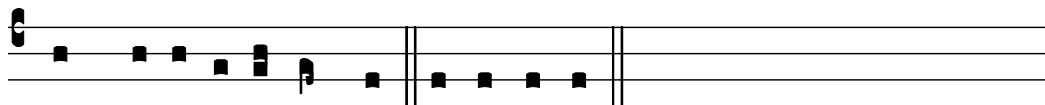

6045a.

†Alle-lú-ya al-le-lú-ya. *ij.* ✠. Qui- a per cru-cem tu- am re-de-

mís-ti mundum. †Alle-lú-ya. ✠. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o :

et Spi-rí-tu- i Sancto. Ado-rá-mus.

✠. Omnis terra adoret te Deus. {484}.

¶ *Ad ij. vesp̄as.*

Ant. Hélena Constantíni. *j. de laudibus.* {481}.

Psalmi feriales.

Capitulum. Michi autem absit. *ut supra.* {467}.

AS:427; 1519-S:73r; 1531-S:48v.⁵⁸

7378. Resp. I.

D Er tu- am * cru- cem salva nos

Chris- te Re-démptor : qui mortem nostram mo-ri-

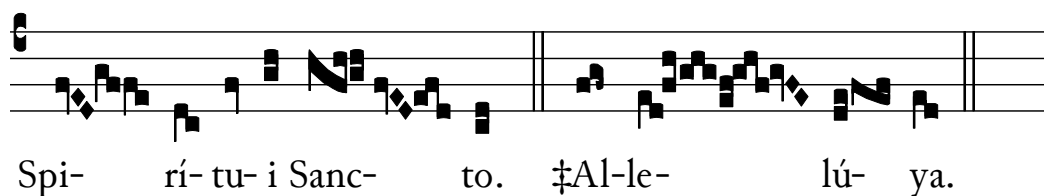
én- do destrux-ís- ti. †Et vi- tam

re-surgén- do re-pa- rás- ti. ‡Al-le-

7378a. lú- ya. ✠ Mi- se-ré- re no-bis Je- su be-níg-ne :

qui pas- sus es cleméter pro no- bis. †Et.

✠ Gló- ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et

Hymnus. Crux fidélis. [*ut supra in laudibus.*]⁵⁹ {483}.

℣. Omnis terra adóret [te Deus].⁶⁰ {484}.

AS:428; 1519-S:73v; 1531-S:48v.⁶¹

Ant.
I.vi.

crux * splendí-di- or cunctis astris, mundo

cé-lebris ho-mí-ni-bus multum a-má-bi- lis sáncti- or

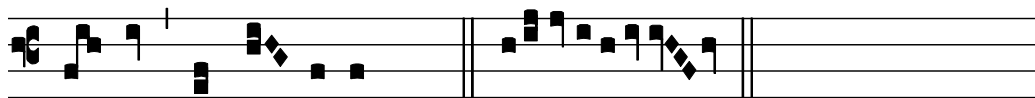
u-ni- vér-sis, que so-la fu- ís-ti dig-na portá-re ta-

léntum mun-di : dulce lig-num dulces cla- vos dúlci- a

fe-rens pón-de-ra : sal-va pre-séntem ca-térvam in tu- is

hó-di- e láudi-bus congre- gá-tam al-le- lú-ya al-le-

4019.

lú- ya al-le- lú-ya. *Ps. Magnificat. 53**.

Oratio [Deus qui in preclára.]⁶² *ut supra.* {472}.

Si hoc festum in sabbato contigerit : nulla fiat tunc processio ad secundas vespervas nec ulla memoria nisi de sequenti dominica tantum. Tamen si infra ascensionem Domini evenerit fiat tunc memoria de ascensione.

Si hoc festum in vigilia ascensionis Domini evenerit ibi celebretur : et ad j. vespervas tunc de ascensione fiat solennis memoria de cruce.

*Si autem in die ascensionis hoc festum contigerit : differatur in crastinum et tunc ad ij. vespervas de ascensione fiat solennis memoria de cruce procedendo ante crucem : cum hac antiphona O crux gloriósa. {473}. Et non dicatur ant. O crux benedicta. propter [suam]⁶³ nimiam brevitatem. ✠. Hoc signum crucis. {472}. *Oratio* [Deus qui in preclára.]⁶⁴ *ut supra.* {472}. *In introitu chori dicatur antiphona de sancta Maria.**

Causa quare nulla fiat memoria de resurrectione in inventione sancte crucis hec est : quia quando duo contraria concurrunt : unum oportet omitti. Verbi gratia. Quodcunque festum cum regimine chori in aliqua dominica ante ascensionem domini contigerit : et etiam in ipsa dominica, si duplex festum evenerit, fiat solennis memoria de resurrectione ad matutinas et ad ij. vespervas cum antiphona super Benedictus. et Magnificat. que in die pasche : et ad primas vespervas videlicet in sabbato non fiet alia memoria de resurrectione quam procedendo ante crucem cum antiphona Christus resúrgens. Et si festum de cruce in dominica fuerit : oportet processionem fieri cum antiphona O crux gloriósa. {473}. et antiphona de resurrectione omittatur.

¶ *Sancti Johannis apostoli et evangeliste :
qui ante portam Latinam dictus est.*⁶⁵

(vj. Maii.)

Trium lectionum [fiant]⁶⁶ cum regimine chori.

Ad [primas]⁶⁷ vesperas.

Super psalmos feriales, antiphona Lux perpétua. Minor. [in communi.]⁶⁸ [616].

Capitulum. (Ecclesiastici xv. [1.])

[49r.]

Ui timet Deum fáciat bona, et
qui cótinens est justicie appre-

héndet illam : et obviábit illi quasi
mater honorificáta.

*[et alia capitula ad omnes horas sicut in alio festo in ebdomada nativitatis Domini
dicantur.]⁶⁹ 400.*

R. hymnus, et versus de communi unius apostoli paschalis temporis. [616].

AS:428; 1519-S:74r; 1531-S:49r.

3234.

Ant.

IV.i.

N fervéntis * ó-le-i dó-li-um missus Jo-hánnes

a-pósto-lus : di-ví-na se pro-te-génte grá-ti-a il-lé-sus

ex-í-vit al-le-lú-ya. Ps. Magníficat. 60*.

Oratio.

Deus qui cónspicis quia nos undique mala nostra perturbant : presta quésumus, ut beáti Johánnis

apóstoli tui et evangelíste intercésio gloriósa nos próteget. Per Dóminum.

¶ *Ad matutinas.*

Invitatorium triplex : et cetera de communi unius apostoli paschalis temporis. [620].

Tres lectiones sine expositione Evangelii.

Lectio j.

Odie sancti Johánnis apóstoli et evangelíste gaudéntes illum celebrámus natálem quo, sicut ecclesiástica narrat hystória, ab Epheso jussu Domiciáni Romam perdúctus, et presénte senátu ante portam Latínam in ólei fervéntis

dólium missus est : ex quo tamen divína se protegénte grátia tantum liber éxiit a dolóre córporis, quantum aliénus erat a corruptióne carnis. Ubi⁷⁰ festívum hac ipsa die concúrsum, fidéles pópuli usque hódie faciunt. Tu autem.

Lectio ij.

Ic beátus evangelísta dum evangélíum Christi in Asya predicáret : a prefáto Domiciáno Cesáre in Pathmos ínsulam metállo relegátur, ubi étiam pósitus Apocalýpsim scripsit. Interféc-to autem a senátu Domiciáno, exílio resolutus recéssit Ephesum, ibíque ob hereticórum refutándas versútias, rogátus

dícitur ab ómnibus Asye episcopis et presbýteris (quia jam in tribus Evangeliórum libris de humanitáte Salvatóris habébant) ut eis de divinitáte sermónem fáceret, atque ad memóriam futurórum scripta relínqueret : máxime ad vincéndam illórum héresim, qui dicébant Christum ante Mariám non fuisse.

Lectio iij.

Beátus apóstolus quod petebátur primum se negávit factúrum. Sed precatóribus in prece perse-verántibus non áliter acquiévít : nisi omnes triduáno jejúnio Dóminum in commúne precaréntur. Quod cum fecissent, die tértia tanta grátia Spiritussánc-ti (secúndum sui nóminis cóngruam interpretatió-nem) dícitur

esse replétus, ut usque ad contem-plándam Patris et Fílii et Spiritus-sánc-ti divinitátem mente raperétur : et de etérne vite puríssimo fonte potáret : quod nobis sitiéntibus propináret. Unde et Evangélii tale est exórdium, In princípío erat Verbum, et Verbum erat apud Deum : et Deus erat Verbum.

[*Ante laudes.*]

℣. Valde honorándus [est beátus Johánnis.

℟. Qui supra pectus Dómini in cena recúbuit].⁷¹

¶ *In laudibus.*

Ant. Sancti tui Dómine. *in communi* [623]. *et cetere antiphone cum suis psalmis.*

Capitulum. Qui timet Deum. *ut supra.* {491}.

Hymnus et versus de communi. [625].

4397. Ant.
V.i.

Ropter insu-pe-rá-bi-lem * e-vange-li-zándi constán-
ti-am ex-í-li-o re-le-gá-tus : di-ví-ne vi-si-ó-nis et
al-lo-cu-ti-ó-nis mé-ru-it crebra conso-la-ti-ó-ne re-le-
vá-ri al-le-lú-ya. *Ps. Benedictus. 61**.

Oratio ut supra. {492}.

¶ *Ad j.*

Ant. Sancti tui Dómine. in communi. [623].

Ps. Deus in nómine. (liij.) [95].

¶ *Ad iij.*

Capitulum. Qui timet Deum. {491}.

¶ *Ad vj.*

Capitulum. (Ecclesiastici xv. [3.])

Cibávit⁷³ illum pane vite et intel-
léctus et aqua sapiéntie salutáris
potábit illum : et firmábitur in illo et

non flectétur et continébit illum et
non confundétur : et exaltábit illum
apud próximos suos.

¶ *Ad ix.*

Capitulum. (Ecclesiastici xv. [5.])

I N médio ecclésie apérui os ejus, et implévit eum Dóminus spíritu	sapiéntie et intelléctus : stola glórie índuit eum.

[¶ *Ad secundas vesperas ant. Sancti tui Dómine. in communi. [623]. Ps. Dixit Dóminus. [311]. et ceteri psalmi de apostolis.*⁷⁴

AS:429; 1519-S:74v; 1531-S:49r.⁷⁵

Ant.
VI.

 C-cúrrit be-á-to Jo-hánni * ab ex-í-li-o re-ver-tén-
ti omnis pó-pu-lus vi-ró-rum ac mu- lí- e-rum clamánti-
um et di-cén- ti- um : Be-ne-díctus qui ve- nit in nó-mi-
ne Dómi-ni al-le-lú-ya. *Ps. Magníficat. 64*.*

4105.

*Cetera omnia ad utrasque vesperas et ad matutinas et ad omnes alias horas de communi unius apostoli paschalis temporis. Si vero hoc festum vel festum sancti Dunstani vel sancti Aldelmi vel sancti Augustini in vigilia ascensionis evenerit, ibi celebretur : et ad primas vesperas de ascensione fiat de eis memoria in audientia. Si vero in die ascensionis aliquod ipsorum evenerit, differatur in crastinum : et nec tunc ad secundas vesperas de ascensione fiat de eis memoria nisi privatim.]*⁷⁶

[**C** *Sancto Johanne Beverlaco* *episcopi et confessoris.*

(vij. Maii.)

Tres lectiones fiant cum regimine chori.

*Oratio et cetera de communi licet hic sequatur oratio propria.]*⁷⁷

C *Vespere erunt de sancto Johanne Beverlaco episcopo et confessore : omnia de communi secundum usum Sarum.*

Alias oratio.

Deus qui presentem diem beati
Johannis confessoris tui atque
pontificis migratione consecrasti : da
ecclesie tue digne de ejus solennitate

gaudere, ut apud tuam misericordiam
exemplis ejus adjuvemur et meritis.
Per Dominum nostrum.

[et cetera omnia de communi unius confessoris et pontificis paschalis temporis. [632].

C *De festo sancti Augustini quod duplex festum est fiat jam solennis memoria. Si vero festum sancti Aldelmi in die ascensionis evenerit, differatur usque in sabbatum sicut in die sancti Augustini.*

Ad secundas vesperas que erunt de festo fiat solennis memoria de sancto Aldelmo et tunc nichil fiat de sancto Urbano eo anno preter ad vesperas et ad matutinas de sancta Maria.

*Si aliquod festum iij. lectiones sine regimine chori in secunda die rogationem vel in vigiliam ascensionis evenerit, nichil de eo fiat.]*⁷⁸

C *Memoria de apostolo.*

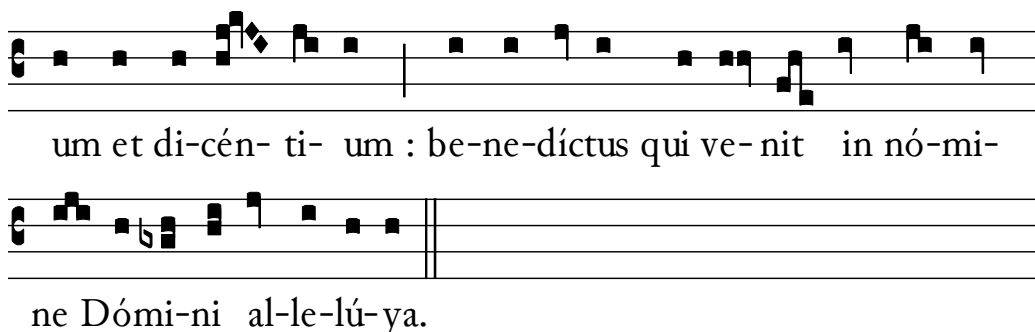
AS:429; 1519-S:74v; 1531-S:49r.⁷⁹

4105. Ant.
VI.

C-cúrrit be- á-to Jo-hánni * ab ex-í-li-o re-ver-tén-
ti omnis pó-pu-lus vi-ró-rum ac mu- li- é-rum clamánti-

{496}

℟. Gaudete justi. [628].

Oratio. Deus qui cónspicis. *ut supra.* {492}.

¶ *Ad matutinas.*⁸⁰

Lectio j.

Beatíssimus Johánnes archiepíscopus, inter confinia Anglórum éditus, cum pueríli pubésceret evo : Theodóro Cantuariénsi commíssus est archiepíscopo, qui illum omni probitátis more instrúxit, atque sanctárum prudéntiam Scripturárum dócuit. Cunque jam bene imbútus diversórum librórum esset lítteris : rura passim istíus regiónis peragrávit, divína semínans grámina, multósque diaconátus órdis et presbytérii sanctificávit honóre, de quorum

[49v.]

collégio sanctus éxstitit Beda, qui multa apostólice fidei cultóribus descripsit utilia. Suscépit autem Deo

disponénte ac rege ínclito Alfrído annuénte supradíctus Johánnes presulátus honórem, in loco qui Exaldésam vocitátur. Ipse étiam Johánnes habébat quendam magne sanctitátis díaconum, nómine Bríth-unum : quem in monastério suo, quod Béverlik díctur, abbátem sanctimoniális vite constitúit. Ipséque epíscopus, omnes ad se veniéntes ad viam veritátis, mónitis assídus convértit : et pro grege sibi commísso, omníque pópulo Christiáno júgiter óravit. Tu autem [Dómine miserére nostri].⁸¹

Lectio ij.

Post hec ígitur beátus Wílfridus epíscopus, qui longo témpore ab episcopátu suo ejéctus fúerat, a

Románo consílio, et a dómíno papa epístola accépta, in pátriam revénit : et episcopátum Hangustaldénsis

ecclesiæ, cum sinodali consilio recepit. Et sanctus Johannes in Eboracensi civitate pontificatum accepit : quem et annis viginti tribus nobiliter tenuit. Qui dum quodam die ad ipsum multa conveniret turba, ut sacri crismatis unctionem acciperent : quendam juvenem mortuum inter alios sacri crismatis unctione linivit, sicque de

morte ad vitam reduxit. Similiter et demonem a quodam homine expulit, insanos et infirmos semper sanavit ubicunque invenit : et quotquot vestimentum ejus cum fide tangebant, celerem sibi sanitatem advenisse gaudabant. Sed et tempestatum habebat potestatem : per Spiritus-sancti vigorem. Tu autem.

Lectio iij.

Vixit autem sanctus Johannes in episcopatu suo triginta tribus annis, octo mensibus et tresdecim diebus, et postea, cum jam parochiam suam circumire non poterat : suo sacerdoti Wilfrido, cum totius populi electione pontificatum commisit Eboracensem. Ipseque cum consilio sancti Brithuni abbatis sui, Beverlik petiit : ibi diu in Dei servitute persistens, nonis Maii vitam feliciter finivit. Sepultusque est in

porticu sancti Johannis evangeliste, ubi per ejus merita infirmi sanantur, demones effugantur, ceci illuminantur, surdis aures reserantur, mutis verba reparantur, claudis vestigia condonantur, genera dolorum cuncta effugantur, suoque interventu crimina nostra deleantur, et gaudia celica nobis condonantur : prestante illo cui condita cuncta famulantur. Tu autem Domine.

Cetera omnia de communi paschalis temporis. [632].

Si hoc festum vel sancti Aldelmi, vel sancti Dunstani in vigilia ascensionis Domini venerit ibi celebretur : et ad j. vespas de ascensione non fiat de eis memoria in audientia.

Si vero in die ascensionis Domini aliquod festum istorum sanctorum contigerit, differatur in crastinum et tunc ad j.⁸² vespas de ascensione fiet de eis memoria privatim, &c.

[**¶** *Translatio sancti Nicolai
episcopi et confessoris.*

(ix. Maii.)

Oratio.

DEus bonitatis auctor et bonorum dispensator : concède propicius, ut qui beati Nicolai confessoris tui atque pontificis trans-

lationem venerámur, ejus patrocinio atque suffragio majestatis tue propiciationem consequámur. Per.

*Cetera omnia de communi unius confessoris et pontificis paschalis temporis cum regimine chori.]*⁸³ [632].

¶ *Sanctorum Gordiani et Epimachi martyrum.*

(x. Maii.)

[Invitatorium duplex.]⁸⁴

Oratio.

DA quésumus omnipotens Deus :
ut qui beatórum mátyrum
tuórum Gordiáni et Epimáchi

solénnia cólimus : eórum apud te
intercessiónibus adjuvémur. Per
Dóminum.

Tres lectiones sine regimine chori.

Lectio j.

Uliánus imperátor apostáta
inter multos Christiános
quos públicis custódiis man-
cipávit : beátum Januárium senem
presbýterum comprehénsus, cuídám
vicário Gordiáno ad audiéndum
trádidit. Qui beátum Januárium pati-

énter áudiens : Spíritu Dei illu-
minátus crédere cepit. Quem pró-
tinus beátus présbyter cura uxóre
Magna nómine : et família promíscui
sexus número quinquagínta tribus et
eo ámplius baptizávit. Tu autem.

Lectio ij.

Uod cum factum erat : Juliánus
áudiens plenus ira damnávit
proscriptiónibus sanctum Januárium
presbýterum. Sanctum vero Gordi-
ánus similiter damnátum in custódia

pública pósuit : atque cuídám Cle-
mentiáno (quem vicárium ejus loco
déderat) trádidit. Porro uxórem⁸⁵
ejus ad aquas salíνας manére precépit :
in servítio rusticórum.

Lectio iij.

Lementiánus autem in tribunáli
résidens : beátum Gordiánus
vinctum cathénis sibi presentári jussit.
Ille in confessióne Christi fixus diu
plumbátis cesus : ad últimum cápite

truncátus est.⁸⁶ Cujus corpus jussit
iníquus judex ante téplum Apóllinis
in tellúrem jactári : ut a cánibus
roderétur. Quod noctúrno témpore
Christiáni rapiéntes : miliário plus

Sanctorum Gordiani et Epimachi martyrum.

---

minus uno ⁸⁷ ab urbe Romána		corpus beáti Epimáchi sepúltum
posuérunt in cripta : ubi jamprídem		fúerat.

Cetera de communi plurimorum martyrum paschalis temporis. [638].

¶ *Sanctorum Nerei, Achilei, atque Pancracii.*

(xij. Maii.)

[Invitatorium duplex.]⁸⁸

Oratio.

[50r.] **S**emper nos Domine mártýrum
tuórum Nérei et Achílei atque
Pancrácii fóveat quésumus beáta

solénnitas : et tuo dignos reddat
obséquo. Per Dóminum nostrum.

Tres lectiones sine⁸⁹ regimine chori.

Lectio j.

Omicílla virgo nobilíssima
neptis Domiciáni impera-
tórís, duos hábuit eunúchos
cubiculários Néreum et Achílleum :
quos sanctus Petrus apóstolus
baptizáverat. Hec desponsáta erat
cuídam illústri viro : nómine Aure-

liáno. Cumque supradícti eunúchi
docuissent eam Christo serváre
virginitátem : Aureliánus sponsus ejus
impetrávit a Domiciáno, ut si
sacrificáre contémneret, Ponciáne
ínsule subíret exílium. Tu autem.

Lectio ij.

Igitur cum esset in exílio
Domicílla et cum illa dégerent
Néreus et Achílleus, véniens illuc
Aureliánus cepit ánimos eorum
promissionibus attentáre : putans se
per ipsos ánimum vírginis com-
móvere. Sancti vero execrántes dona
ejus, et magis Domicílle fidem
corroborántes in Dómino : verbéribus
ab eo gravíssimis attrectáti sunt.
Cunque equúleo et flammis com-

pelleréntur ad immolándum ydólis, et
dicerent se a beáto Petro apóstolo
baptizátos, nulla ratióne posse ydólis
immoláre : cápites cesi sunt. Quorum
córpora rápuit Auspícus discipulus
eórum : nútritor sancte vírginis
Domicílle. Que étiam navícule im-
pósita addúxit, et in prédio Domicílle
in cripta arenária sepelívit : via
Ardeatína, a muro urbis miliário uno
et semis.

Lectio iij.

§ Ub Diocleciáno imperatóre cum
nimia esset paganórum insánia
advérsus Christiános : puer generósus
Pancrácius ductus est ad Dyocletí-
aníum, dictúmque est ei hunc esse
nobília famílie Christiánus. Dixit ad
eum Dyocletíanus, Infántule, suádeo
ut recédas a cultúra Christianórum ne
mala morte moriáris : sed reddas te
natálibus tuis. Quod si displicúerint
tibi pietátis mee verba : jubébo te
interfici et corpus tuum incéndi. Cui
Pancrátius dixit, Noli frustra erráre

imperátor. Deus noster Jesus intel-
léctum talem nobis donáre dignátus
est : ut omnis terror princípum tantus
sit apud nos, quantum pictúra ista
quam vidémus. Irátus Dyocletíanus
jussit eum duci in via Aurélia : et
capitálem ibi subíre senténtiam.
Cujus corpus ab Octavílla⁹⁰ sublátum
est noctu, et cónditum aromátibus :
et digníssimis lintheamínibus involú-
tum : sepúltum est in sepúlchro novo,
quarto ydus Mayas. Tu autem.

Et cetera omnia de communi plurimorum martyrum paschalis temporis. [638].

¶ *Sancti Dunstani episcopi et confessoris.*⁹¹

(xix. Maii.)

Novem lectiones fiant.

Oratio.

Deus qui beátum Dunstánum
pontíficem tuum ad regna
transtulísti celéstia : da nobis per

gloriósa ejus mérita ad gáudia transíre
perhénنيا. Per Dóminum.

¶ *Eodem die [fiat]⁹² memoria de sancta Potentiana virgine ad j. vespas et ad
matutinas.*

Ant. Símile est [regnum celórum].⁹³ *in communi.* [886].

℟. Diffúsa [est grátia in lábiis tuis].⁹⁴ [886].

Oratio.

Concède nobis⁹⁵ quésumus omni-
potens Deus sancte Potentiáne
vírginis tue et⁹⁶ exultáre méritis : et

beneficiórum ejus attólli suffrágiis.
Per Dóminum.

¶ *Si hoc festum, vel [festum]⁹⁷ sancti Aldelmi, vel [festum]⁹⁸ sancti Augustini, vel sancti
Edmundi, vel sancti Barnabe apostoli ante penthecosten evenerit, fiant tres lectiones cum
regimine chori : cetera omnia fiant de communi sanctorum paschalis temporis.* [632].

*Si vero post penthecosten evenerit fiant ix. lectiones. Et cetera omnia fiant de communi
reliqui temporis.* [791].

Lectio j.

Eátus Dunstánus tálibus
paréntibus ortus cláruit :
quales século exémtos inter
choros conspícere mererétur angé-
licos. Qui pregnántis matris in útero
cum adhuc haberétur : de presentáto
Jesu templo dies illúxit celébris.
Cunque plebs Christícola (ut eo die
moris est) in ecclésia staret cum céreis

illuminátis : repénite ut créditur
divíno nutu cunctórum páriter
luminária sunt extincta. Ut autem
Dóminus reveláret quid indícii illa
extíntio daret, matris céreus tali filio
impregnáte⁹⁹ : et ipse cum áliis
extíntus, súbita luce renovátus
incláruit, de quo unívérsi sancte illíus
collécte cérei sunt illumináti. Tu

autem [Dómine miserére nostri].¹⁰⁰

Lectio secunda.

[50v.] **N**atus puer Dei Dunstánus in nómine Trinitátis baptizátur, nútritur, ablactátur : et in témpore oportúno Glastónie divíno servítio informándus tráditur. Cumque jam in Dei servítio adolevisset : Doro-bernénsi archiepíscopo Aldélmo¹⁰¹ pátruo scílicet suo accéssit. In cujus móribus cum eídem pontífici complacuíssset : regi Athelstáno¹⁰² ab eódem est presentátus, et cum magno afféctu commendátus. Qui a rege honorífice est hábitus : útpote qui de die in diem proficiébat in virtútibus. Sed rege eódem vita exémpo : frater

eius Edmúndus regni sublimátus est sólio. A quo étiam vir Dei honorífice hábitus : locum quoque regéndum suscepit in quo fúerat educátus. Beátus vir Dunstánus monáchus et abbas Glastónie efféctus, monachórum ibi scolam primus instítuit : et ut in omni stúdio sancte religiónis excréscerent, verbo et ópere collaborávit. Et sicut de céreo pregnántis genitrícis ejus, ceterórum per totam ecclésiám cérei fúerant accénsi : ita per eum ex hoc loco norma religiónis monástice toto Anglórum diffúsa est orbe. Tu autem.

Lectio iij.

Unque prefáto regi natus esset filius qui in baptismáte dictus est Edgarus : sanctus Dunstánus in célula sua divínis inténdens audívit vocos psalléntium in sublími, Pax Anglórum ecclésie, nati nunc púeri : et nostri Dunstáni témpore. Quod póstea rerum probávit efféctus.¹⁰³ Quodam témpore trabs máxima in culmen ecclésie levabátur : et vir Dei tunc presens áderat. Que cum jam tecto contígua esset : in preceps rúere cepit. Tóllitur clamor pópuli ad celum : Dunstánus et ipse óculos cum

prece élevat, auxílium divínum ín- vocat : délixtera leváta signum salútis oppónit. Erat enim vidére Dei poténtiam perículo¹⁰⁴ multórum minitánti intéritum obviáre : et eándem trabem in locum ex quo¹⁰⁵ rúere céperat révehi. Quis ibi a laude Creatóris se contíneret ? Hunc quadam nocte orántem in ursi effigie dyábolus aggréditur : et cambúcam cui vir Dei innitebátur : bráchiis compléxans auférre conabátur. Cui vir Dei impertérritus resístens : cambúcam levat, horréndum mon-

strum cedendo inséquitur. Et dum psallit, Exúrgat Deus et dissipéntur

inimíci ejus : infórme fantásma evanéscit.

Lectio iiij.

Rex Edgarus Edmúndi regis filius tota pótitus Británnia, Deo devótus existens, illústri víguit império : et poténtia regni dispónens negócia cum omni pace et justícia : sicúti audiénte Dunstáno bone mentis

celícola, pax Anglórum ecclésie célitus promíssa erat in ipsa nativitate sua. Firmáta ígitur rex cum sapiéntum consílio senténtia : beátum Dunstánum de abbáte fecit episcopum in Wygornénsi ecclésia.

Lectio quinta.

IN ordinatióne ígitur beáti Dunstáni cum Odo archiepiscopus omne persólveret débitum de consecratiónis órdine, título ecclésie cui datus est episcopus suppréso : eum ecclésie Christi Dorobeménsis metrópolis cunctis admirántibus attitulávit. Super quo a circumstántibus modéste redargútus : Scio inquit fratres quid loquátur in me Dóminus Deus. Adáucto deínde sibi Londoniénsis ecclésie presulátu :

gémino cláruit pontificio insignítus. Póstrmodum vero Odóne archiepiscopo pátribus suis appósito, cum electiόne totíus ecclésie in cáthedram succéssit archipresulátus : cui eum ordinatiónis témpore attituláverat Spiritussánctus. Nec hoc siléndum de eo, quod in vita sua bis vidére méruit in colúmbe spécie Spíritum Sanctum : primo quidem ante, secúndo autem post susceptum episcopátum.

Lectio vi.

Octe quadam sanctus sopóri déditus tanquam ad supérna raptus : angélicis mulcebátur concéntibus beátus Dunstánus, ibi in laudem sancte Trinitátis sanctos spíritus audívit modulántes et dicéntes, Kýrie eléyson. Christe eléyson. Kýrie eléyson. Rursus aliquándó cum suis sedénti et mente

celéstibus intendénti : apparuit glória Dei. Cýthara enim ejus sepe mánibus et dígitis sanctificáta : forte parieti herébat appénsa. Que cum nil húmáni paterétur ingénii : antíphonam, cujus inítium est, Gaudent in celis ánime sanctórum, sicut ab univérsa cánitur ecclésia, ei modulándó resonábat. Ipse sanctórum conscius

[51r.] secretorum : angélicam quem solus vidit conjubilare intelléxit cytharédum. Perdurávit autem beátus Dunstánus septem regum temporibus : sérvians Deo in fide et fidei opéribus. Die itaque vocatiónis sue imminénte (sicut non solum sibi sed et quibúsdam áliis constat revelátum fuisse) : beátus Dunstánus commissam sibi ecclésiám Deo assignávit, verbo instrúxit atque auctoritaté apostólica a peccátis ómnibus absólvit. Deínde commissá ómnibus pace et charitaté sua : vale últimum dixit.

Ipsa ergo die Dóminica ascensiónis cepit lente víribus destítui : languoréque prevalénte léctulo suscipitur. In quo tota sexta féria cum nocte sequénte decúmbens : mane sabbáti hymnis jam matutinálibus peráctis, sanctam adesse jubet fratrum congregatiónem. Quibus íterum spíritum comméndans : viáticum sacramentórum Christi suscepit. Unde grátias agens Deo, inter verba oratiónis spíritum in manus Creatóris reddidit : et in pace quiévit.

Tres ultime lectiones de expositione Evangelii Homo quidam pègre. in communi [814].

Cetera de communi unius confessoris et pontificis. [791].

¶ *Sancti Aldelmi episcopi et confessoris.*

(xxv. Maii.)

*Novem lectiones fiant.*¹⁰⁶

Oratio.

DEus qui hodierna die sanctum
pontificem tuum Aldélmum¹⁰⁷
ad eterna sublevásti¹⁰⁸ gáudia : ejus

quésumus méritis illuc nos tua¹⁰⁹
perdúcat misericórdia. Per
[Dóminum].¹¹⁰

¶ *Eodem die [fiat]¹¹¹ memoria de sancto Urbano, papa et martyre ad j. vespas.*

*In paschali tempore cum hac antiphona Lux perpétua. major. [628]. V. Gaudéte
justi in Dómino. [628].*

*Alio [vero]¹¹² tempore [anni cum hac]¹¹³ ant. Hic est vere martyr. in communi
[687]. V. Glória et honóre [coronásti eum Dómnem].¹¹⁴ [687].*

Oratio.

DA [nobis]¹¹⁵ quésumus om-
nípotens Deus : ut qui beáti
Urbáni mártiris tui, atque pontíficis

natalícia cólimus : ejus¹¹⁶ apud te
intercessiónibus adjuvémur. Per.

¶ *Ad matutinas.*

Lectio prima.

(*Vide Bedam in Hyst. Anglorum, lib. 5, cap. 19.*)

BEatíssimus Aldélmus splen-
didíssimo Anglórum génere
oriúndus : áttavis étiam
régibus est éditus. Síquidem pater
ejus nómine Kenten, vir Deo devótus
et in séculi rebus strénnuus : Ine regis
fuit germánus. Hic ígitur Kenten
natálium dignitáte et morum nobi-
litate parem sibi sórtitus uxórem :
hanc Deo acceptíssimam adéptus est
prolem. Cui non ocióse (ut cré-

dimus) nec sine instíctu divíno :
Aldélmus nomen impósuit. Aldelm
enim Anglice, Latíne vetus Gálea
interpretátur : quia gálea salútis caput
protéctus : óptimam de hoste in
celum revéxit victóriam. Puerílibus
elápsis annis cum primum Aldélmus
induísset adolescéntiam : a patre et
pátruo scóle magistrórum est tráditus,
liberálibus stúdiis informándus. Ubi
ádeo in brevi efflóruit, ut doc-

tóribus¹¹⁷ quos Grecos et Latínos habébat : non solum equiparándus,

sed étiam preferéndus estimarétur.

Lectio secunda.

MIrabántur doctóres tam dócile ingénium, tam mémorem ánimum. Ille mirántibus insístere, queque digna ex eórum audítu hauríre : hausta oblivióni non trádere stúduit.¹¹⁸ Inter hec tamen eos ut majóres cólere, jactántiam declináre : prorsus ómnia tum indústria tum humíliter ágere solet. Cum ígitur crescens etas adolescéntiam exclúderet et juventútem eváderet : osténdens júvenis quo sua índoles ténderet, in Muldunénsi monastério¹¹⁹ primo

monáchus dehinc présbyter et abbas efféctus, ipso exercítiis spirituálibus gráviter insudábat, subjectósque ad eándem formam verba et exémplo invitábat. Cibi potúsque ábstinens, somno quantum natúra poscébat indúlgens. Siléntio vacans, leccióni óperam dans, pacis sequax, lítium fugax, paciéntie amator : mansuetúdiuis sectátor. Quid plura ? Ad summam sit dícere quod nichil erat in eo quod non esset rédolens Deo.

Lectio iij.

DEnique ómnia ópera ejus inchoábat caritas : et consummábat humílitas. Fama beáti Aldélmi multis precóniis illustráta jam mare transíerat, Alpes excésserat, et Romam penetráverat. Qua incitátus Sérgius apostólicus : scriptis eum ascívít. Ille accépta letus ascívia¹²⁰ : Romam citáto conscéndit itínere. Ubi eum et papa honorífice suscepit : et Dóminus miráculis clarificávit. Solénne enim sibi erat missália induménta secum circumférre quá-

tenus prout locus et tempus expósceret ipse sibi missas fáceret. Dum ígitur quadam die in Lateranénsi ecclésia missam celebrásset et cásulam exuísset : porréxit eam retro se, ratus alicui ministrórum trádere. Sed quia [51v.] serviéntium défuit indústria : divína mox áffuit providéntia. Conféstim namque rádius soláris per fenéstram irrúmpens, ínfulam excépit : et eam diu sustínuit. Que scílicet cásula ad miráculi memóriam : Meldunésem háctenus décorat ecclésiám.

¶ Si hoc festum post penthecosten venerit tunc fiant medie lectiones de sancto Urbano [ad matutinas]¹²¹ : sin autem tantum memoria.

Lectio iiij.

BEátus Urbánus episcopus natione Románus : et ex nobili prosápia ortus fuit. Hic beáti Petri apóstoli octavusdecimus vicárius éxtitit. Postquam enim beátus Calixtus episcopus tēpore Macríni imperatóris per triúmphum martýrii migrávit ad Christum : sanctíssimus

jam senex Urbánus, cáthedram Románe urbis infulámque suscepit. Sedit autem annis octo, mēnsibus undecim, diébus duódecim. Igitur pontificátus ejus tēpore Macríni et filiórum ejus florére cepit : et ad tēpora Alexándri usque permánsit.

Lectio v.

BEátus Urbánus tante dignitátis fastígio sublimátus : multis calamitatibus et tribulationibus hujus mundi pro Christi nómine afféctus est. Nullis usus est próspers, cum advérsa ómnia ob Christi portáret amórem. Hic ante episcopátum probábilis fuit conféssor : et in

episcopátu nichilóminus semel et íterum usque sépties pro nómine Salvatóris examinátus, atque judicátus est. Hic fecit vasa plúrima sacráta sacris altáribus apta : ministérium quoque sacrum solérti indústria sanxívit.

Lectio vj.

DEnique sua predicatione ac traditione multos ad credulitatem et baptísmum Christi convertit : étiam et Valeriánum ínclytum virum beáte Cecílie¹²² sponsum, et fratrem ejus Tybúrtium usque ad martýrii palmam incitávit. Necnon et álii multi per ejus salutífera mónita : martýrio coronáti sunt. Tandem ipse a prefécto urbis Almáchio multis

supplíciis coangustátus : ad célicam pervénit sedem. Hujus venerábile corpus post multórum annórum currícula : largitione Nicholái pape, simul cum óssibus beáti Tybúrtii mártiris in Gállias translátum : in basílica sancti Germáni apud Antisiodórum, digna cum veneratióne est recónditum. Tu autem [Dómine miserére nostri].¹²³

Tres ultime lectiones de sancto Aldelmo sine expositione Evangelii.

Lectio vij.

Forte¹²⁴ cōtigit Rome ut puer ex incēsta matre incertóque patre éditus, famam apostólici léderet : quod eum (ut fieri solet) vulgáris opínio ex pontífice génitum créderet. Anxius Aldélmus multa amicitia federátum sibi présulem tali nota inúri : púerum novem dies natum precépít exhíberi. Imperat deínde ut fateátur, si Sérgius incēsti cōscius haberétur. Respóndit infans absolu-

tíssimo sermóne, antístitem affínem críminis non esse : nichil illum commúne cum secúndo sexu habére. Ita Aldélmus et ab amíco pontífice dépulit infámiam : et sibi accumulávit grátiam. O hómíne mirándum, hómíne laude dignum, cui sic servit natúra contra natúram : ut Phébeus rádus sustíneat cásulam, et infans recens natus disertam réseret linguam.

Lectio viij.

Postquam Aldélmus pape benedictióne et collóquio plene est potítus : refléxo pede pátriam réditu suo letificávit. Succedéntibus autem annis cum in cenóbio ecclésiám sancte Dei Genitrícis constrúeret, et jam fábrica usque ad trabes ponéndas excrevíset : una trábium seu succidéntium incúria seu divína providéntia, cúrtior áliis est invénta.

Contristátus vero sanctus pro lignórum penúria : recúrrit ad assuéta suffrágia. Solo Deum orans prostérnitur : et mirum dictu illa trabs mox elongáta repéritur. Unde fáci-
le est animadvértere quantum apud Deum vir iste valúerit : per quem tale miráculum fécerit precláre. Cóngruit enim ut ei creatúra páreat humíliter : qui se Creatóri substérnit fidéliter.

Lectio ix.

Anno Verbi incarnáti septingentésimo quinto, appósito pátribus suis Hedda epíscopo, quia dyocésis ejus ab uno gubernári nequibat ydónee pre circúitus magnítudine : divisa est in duas. Una data est Daniéli viro in ecclesiásticis

rebus valénti : álteri preficiéndus elígítur Aldélmus. Qui licet intel-
lígeret multo se gravári non tam honóre quam ónere : non erat tamen consílium sanctórum antístitum qui hoc ei injúgebant, jussiónibus obviáre. Servávit ergo modum [crucis]

[52r.] ut [et]¹²⁵ humilitate resisteret : et obediencia victus accederet. Cum itaque pontificalem gradum suscepisset, et eum per quatuor annos magnificis moribus ornasset : procul a Melduno infirmitate correptus, feliciter exiit hominem terrenum, deductus ad paradisum manibus

angelorum. Hinc ad cenobium delatus, et ibidem cum digna honorificentia est tumultus : quo in loco hodie corporaliter prestantem diem beate resurrectionis, per crebra miracula ostendit in terris, quam gloriose vivit¹²⁶ in celis.

¶ *Memoria de sancto Urbano papa ad matutinas.*

In tempore Paschali ant. Lux perpetua. minor. [616]. V. Tristitia vestra. [633].

Alio [vero]¹²⁷ tempore [anni]¹²⁸ ant. Nisi granum. in communi. [724]. V. Posuisti Domine. [694].

Oratio [Da quesumus omnipotens Deus.]¹²⁹ ut supra. {508}.

Cetera omnia ad utrasque vespas et ad matutinas et ad alias horas de communi unius confessoris et pontificis. [791].

Si hoc festum in octava ascensionis Domini contigerit nichil de eo fiet eo anno.

¶ *Sancti Augustini episcopi et confessoris, Anglorum apostoli.*

(xxvj. Maii.)

Festum inferius duplex. Novem lectiones.

Oratio.

DEus qui beátum Augustínium pontíficem primum doctórem pópulo concessísti Anglórum : tribue nobis quésumus,¹³⁰ ut cujus mérita

predicámus in terris, ejus suffrágia apud te sentiámus in celis. Per Dóminum.

¶ *Ad matutinas.*

Lectio j. Beda in Hystoria Anglorum, lib. 1. cap. 23. et inde excerptim.

BEátus Gregórius Románe sedis póntifex apostólicus, anno quarto sui pontificátus, misit servum Dómini Augustínium, et álios plures cum eo monáchos timéntes Deum : predicáre verbum

vite genti Anglórum. Qui roborátus confirmatióne ejúsdem beáti Gregórii, cum fámulis Christi qui erant secum, proféctus est in opus Verbi : pervenítque in Británniam. Tu autem [Dómine miserére nostri].¹³¹

Lectio ij.

ERat eo témpore rex Ethelbértus in Cância potentissimus. Est autem ad orientálem Cencie plagam, Tenédos¹³² ínsula non módica : in qua applicuit servus Dómini Augus-

tínus et sócii ejus, viri ut fertur ferme quadragínta. Accéperant autem precipiente beáto Gregorio, de gente Francórum intérpretes.

Lectio iij.

Mittens autem Augustínus ad Ethelbértum, mandávit se venísse de Roma : ac núncium ferre óptimum : quod sibi obtemperántibus etérna in celis gáudia, et regnum cum

Deo vivo et vero sine fine mansúrum, absque ulla dubietáte promitteret. Qui hec áudiens : manére illos in ea quam adierant ínsula, et eis necessariá ministrári, donec vidéret quid eis

fáceret, jussit. Post dies áliquot venit ad ínsulam rex, et résidens sub divo : jussit Augustínus cum sóciis suis ad suum veníre collóquium. At illi divína virtúte préditi veniébant, crucem pro vexílllo feréntes argénteam, et

ymáginem Dómini Salvatóris in tábula depíctam : letaniésque canéntes, pro sua simul et eórum propter quos vénerant salúte supplicábant. Tu autem Dómine.

Lectio iiij.

CUnque beátus Augustínus ad jussiónem regis residéntis verbum vite ei predicáret : respóndit ille dicens, Pulchra sunt promíssa que affértis, sed quia nova sunt et incérta : non his modo possum assénsus tribúere. Sed quia de longe huc peregríni venístis, et (ut ego michi vídeor perspexísse) ea que vos vera et

óptima credebátis, nobis quoque communicáre desiderástis, nólumus molésti esse vobis, quin pótius benigno hospítio vos recípere : et que víctui vestro sunt necessária ministráre curámus. Nec prohibémus quin omnes quos potéritis, fidei vestre religiónis predicádo sociétis. Tu autem.

Lectio v.

DEdit eis rex mansiónem in civitáte Dorobornénsi, que impérii sui erat metrópolis. Fertur autem quia appropinquántes civitatí more sólito cum cruce sancta et ymáGINE magni Regis Dómini nostri

Jesu Christi : hanc letániam cónsona voce modularéntur, Deprecámur te Dómine in omni misericórdia tua ut auferátur furor tuus et ira tua a civitáte ista, et de domo sancta tua : quóniam peccávimus.¹³³

Lectio vi.

ABi datam sibi mansiónem intravérunt¹³⁴ : cepérunt apostólicam primitíve ecclésie vitam imitári, oratióibus vidélicet assíduis, vigíliis ac jejúniis inserviéndis, verbum vite quíbus póterant predicádo, secúndum ea que docébant ipsi per ómnia vivéndis. Quid multa ? Videns

rex vitam mundíssimam et mirácula [52v.] sanctórum et delectátus promíssis eórum : credens baptizátus est. Sed et omnis pópulus réspuens gentilitátis ritum : convérsus est ad Dóminum. Intérea vir Dómini Augustínus venit Arélas : et ab archiepíscopo ejúsdem civitátis Ethéreo (juxta quod jussa

sancti patris Gregórii accéperat) archiepiscopus Anglórum genti ordinátus est. Reversúsque Británniam in régia civitáte ubi sedem episcopálem accéperat, rege adminiculánte anti-quam recuperávit ecclésiám : et eam in nómine sancti Salvatóris scílicet Dómini nostri Jesu Christi sacrávit, atque ibidem sibi et successoribus suis habitatióem státuit. Cujus hortátu Ethelbértus rex ecclésiám beatórum apostolórum Petri et Pauli non longe

ab ipsa civitáte ad oriéntem a fundaméntis constrúxit : in qua et ipsíus Augustíni et ómnium episcopórum Dorobornénsium simul et regum poni córpora possent. Complétis ígitur beátus Augustínus in pace diébus officii sui, defúctus est séptimo kaléndas Júnii, eódem rege regnánte, Dómino nostro Jesu Christo imperánte : qui vivit et regnat in sécula seculórum amen.

Tres ultime lectiones de expositione Evangelii Homo quidam pèregre. in communi. [814].

Cetera omnia de communi unius confessoris et pontificis illius temporis. [632]. *vel* [791].

Si hoc festum in vigilia ascensionis Domini evenierit ibi celebretur : vespere vero fiant de ascensione, et solennis memoria de sancto Augustino. Si autem in die ascensionis Domini contigerit differatur in crastinum : et ad ij. vespere de ascensione fiat solennis memoria de sancto Augustino. Si hoc festum infra ebdomadam penthecostes evenierit differatur usque post festum Sancte Trinitatis : ut in sabbato post penthecosten notatur.

¶ *Sancti Germani episcopi et confessoris.*

(xxviiij. Maii.)

Tres lectiones fiant sine regimine chori.

Oratio &c. de communi unius confessoris et pontificis cum his tribus lectionibus. [768].

Lectio j.

Eátus ígitur¹³⁵ Germánus
Parisiórum pónlífex, terri-
tórii Augústudunénsis indi-
géné : patre Eleuthério matre quoque
Eusébia, honéstis honorátisque parén-
tibus procreátus fuit. Cujus génitrix
pro eo quod hunc post álterum intra
breve témporis spácium concepísset in

útero : pudóre mota muliébri, cu-
piébat ante partum infántem extín-
guere. Et accépta potióne, ut abor-
tívum projíceret : dum nocére non
posset, incubábat in ventrem, ut
póndere prefocáret, quem venéno
lédere non valéret.

Lectio ij.

Sed ad sancti precónium quanta
est hec laudátio, cum inef-
fabíliter multa et stupénda fierent sub
moménto ? Céterum elemósynis
quantum fúerit pródigus : explicári
non póterit, nec si totíus pópuli vox
in uno se glútinet. Qui frequénter

conténtus una cásula vel túnica :
quicquid erat resídui nudum¹³⁶ páu-
perem vestiébat, ut inops calefáceret
largitórem algéntem. Quanta étiam
fúerit redemptiónis effusio : nullá-
tenuis explicábitur vel loco, vel
número. Tu autem.

Lectio iij.

Intántum sacris exemplificátus
provéctibus : étiam diem beáti sui
tránsitus ita predíxit. Ante áliquos
enim dies vocans ad se notárium :
ímpérat in cubículo supra lectum
suum scríbere hoc tantúmmodo,
quinto kaléndas Júnii. Sed nesci-

éntibus ómnibus quid hoc esset :
póstea ejus sanctus¹³⁷ discéssus mani-
festávit de século eum exitúrum.
Nam neque hoc ei Dóminus familiári
ánime abscondere pértulit. Dénique
éadem die post peráctum prélium :
beátus migrávit ad Christum.

Cetera de communi unius confessoris et pontificis. [791].

¶ Sancte Petronille virginis non martyris.

(xxxj. Maii.)

Oratio.

DEus qui beáte Petronille¹³⁸ virginis tue ánimam in celéstibus collocásti : fac nos ejus intervéntu a

peccatórum nostrórum nélixibus solvi, et ab omni semper adversitaté deféndi. Per Dóminum.

Tres lectiones cum nocturno fiant si post octavas Sancte Trinitatis et Corporis Christi contigerit. Si vero infra predictas octavas Sancte Trinitatis vel Corporis Christi contigerit : fiant tres lectiones cum invitatorio duplici et Ps. Te Deum. sine nocturno.

Et sciendum est quod omnia festa trium lectionum infra octavas Trinitatis et Corporis Christi contingentia habent invitatorium duplex nisi festum sancte Etheldrede virginis et sancti Leonis que cum nocturno dicuntur : propter vigiliam, nisi octave Corporis Christi fiant cum regimine chori, tunc infra easdem octavas contingentibus de festis iij. lectionum tantum fiat memoria nisi quando fiunt medie lectiones in festis ix. lectionum.

Lectio j.

[53r.]

Arcéllus discípulus beáti Petri apóstoli, Néreo et Achílleo frátribus et con-discípulis : etérnam in Christo salútem. Petroníllam bene nostis voluntáte Petri apóstoli paralíticam¹³⁹ esse factam. Nam récolo interfuisse vos cum apud ipsum plúrimi discípli ejus reficerémur. Cóntigit ut Tytus díce-

ret apóstolo, Cum unívérsi a te infirmi sanéntur : quare Petroníllam paralíticam jácere permíttis ? Ait vero apóstolus, Sic expedit ei. Sed ut non estimétur impossibílitás ejus incolumitátis meis sermónibus excusári : ait ad eam, Surge Petronílla : et mínístra nobis. Et statim surréxit sana.

Lectio ij.

ET quóniam speciósa erat, venit ad eam Flaccus comes cum milítibus : ut eam sibi uxórem assúmeret. Cui Petronílla ait, Ad puéllam inérmem cum milítibus armátis

venísti ? Uxórem si me hábere vis : fac matrónas honéstas et vírgines ad me post tres dies veníre, ut cum ipsis véniam ad domum tuam.

Lectio iij.

FActum est autem ut trium
diérum accépto spácio, virgo
sancta jejúniis et oratióibus occu-
parétur : habens sanctam víginem
secum Felículam collectáneam suam,
in Dei amóre perféctam. Tértio
ítaque die véniens ad eam sanctus
Nichomédes présbyter : celebrávit

mystéria Christi. Virgo autem sacra-
tíssima, mox ut Christi sacraméntum
accépit : reclínans se in léctulo emísit
spíritum. Factum est ut omnis turba
matronárum et víginum que fúerant
a Flacco condúcte : exéquias fúneris
sancte víginis celebrárent. Tu.

Cetera [omnia]¹⁴⁰ de communi unius virginis non martyris. [916].

Notes, pages {457}-{518}.

- ¹ 'vénio', 1531-S:46v.; 1531-S:46v. omits the first 'alleluya'.
- ² 1519-S:67v.
- ³ *Augustin. Opera*, III. 2251, ed. Paris. 1837. [SB-S:267.]
- ⁴ 'útique' *Brev. MS. Joh.* [SB-S:267.]
- ⁵ 'se ab illo separári' *et mox* 'Sed quia cum illo' *melius Brev. MS. Col. Pet.* [SB-S:267.]
- ⁶ 'Huic' *Leg.* 1518. [SB-S:268.]
- ⁷ 'semiánimis' *Leg.* 1518. [SB-S:268.]
- ⁸ 1519-S:67v.
- ⁹ In BL-52359:333r. 'et' is set B.
- ¹⁰ In 1519-S:68r. this antiphon appears a fourth higher. In BL-52359:333v. 'in vobis' is set Ed.E.D.
- ¹¹ 1519-S:68r.
- ¹² In BL-52359:333v. 'neque formídet' is set GF.G GAG.F.F. In PEN:210r. 'sunt' is set DFEDF; the second 'allelúya' is set GA.FE.D.D.
- ¹³ No flat appears in 1519-S:68r. 1531-S:47r. omits *ſ*. Glória Patri.
- ¹⁴ Editorial.
- ¹⁵ No music appears for *ſ*. 'Glória Patri.' in 1519-S:68v. 1531-S:47r. omits *ſ*. Glória Patri.
- ¹⁶ Editorial.
- ¹⁷ No music appears for *ſ*. 'Glória Patri.' in 1519-S:68v. 1531-S:47r. omits *ſ*. Glória Patri.
- ¹⁸ 1519-S:68v.
- ¹⁹ 1519-S:68v.
- ²⁰ 'me útique et Patrem meum', 1531-S:47r.
- ²¹ 1519-S:68v.
- ²² SB:272.
- ²³ 'ante crucem. In' *Brev. MS. Joh. cum Port.* 1543-4; 'ante crucem : et in introitu chori de Sancta Maria' [hoc est, in revertendo dicatur Antiphonia de S. Maria in introitu chori] *melius Portiforium* 1556. [SB-S:272.]
- ²⁴ 'redeundo', 1519-S:68v.
- ²⁵ AS:423. indicates the vocalized repetitions with only a single letter *℄*. and no neumes. AS:423. does not indicate the final repeat to '†Allelúya'. 1531-S:47v. does not indicate the repeat to '†Que Christum' at the end of the prose. 1519-S:69v. has 'terra celis'.
- ²⁶ 'colláudet', 1519-S:70r. The 'Amen' is taken from PHM:35.
- ²⁷ In 1519-S:70r. 'benedícta' is set A.GFGA.DE.FD.
- ²⁸ 'Qui vivis.' 1519-S:70r.
- ²⁹ 1519-S:70r.
- ³⁰ 'antiphonam', 1519-S:70r.
- ³¹ In 1519-S:70v. the flat at 'dyábolus' appears in the third space. 1519-S:70v. has no flat at 'sánguine'.
- ³² 'post octavas ascensionis' Chevallon. [SB-S:275.]

³³ 1531-S:47v. has 'Alleluya Salve crux sancta salve alleluya'; the capital on the first 'Salve' would seem to indicate the repetition point. (This is supported by Exeter Ordinal:224. and by F-Pnm lat. 12044:112v.) On the other hand, invitatory tone II, indicated in ST:lii. and 1519-S:70v. supports the repeat structure as given in 1519-S:70v. where the odd psalm-verse endings on B lead to the full repeat beginning on C, but the psalm-verse endings on G lead to the partial repeat beginning on F. I would conjecture that in choir the repeat should begin at 'Crux', whereas outside of choir—i.e. in recitation without music—the repeat should begin at 'Salve'. indicates the repeat structure as shown here (this arrangement seems to contradict the grammatical structure of the antiphon). (Presumably the venite tone for F-Pnm lat. 12044:112v. would be similar to Sarum tone VII.iii; accordingly, if the decision is made to sing the antiphon with the repeat at '†Salve', then tone VII.iii. should be used.) In BL-52359:334v. 'sancta' is set CDEC.AG.

³⁴ 'Totus hymnus dicitur ut in passione Domini.' 1519-S:70v.

³⁵ In 1519-S:71r. Pen:211v. and BL-52359:334v. 'tibi' is set G.D.

³⁶ 'pronunciávit' *Brev. MS. Joh.* [SB-S:277.]

³⁷ In 1519-S:71r. 'dulce' has no flat. PEN:211v. has no flat at 'dulce'. In BL-52359:334v. 'sustínuit' is set GACBABCBA.D.GABAGA.AG.

³⁸ BL-52359:335r. has no flats. BL-52359:335r. omits 'nostri' and its music.

³⁹ 'ibidem' *non habet Leg. Exon. MS., Leg.* 1518. [SB-S:278.]

⁴⁰ In 1519-S:71v. the first clef is an F-clef. The guide at the end of the line suggests that the clef should be a C-clef. In BL-52359:335r. 'o crux adoranda' is set GA AGAGFE FG.FG.GACAB.AG; 'dyábolus' is set CB.CD.CB.AB; 'sánguine' is set AGFGA.G.G. In PEN:212r. 'victus' is set GACBAB.AGABA; 'Christi' is set ACCB.G.

⁴¹ In BL-52359:335r. 'mater' is set CB.G.

⁴² In BL-52359:335v. and PEN:212r. 'omnes' is set FEFE.ED.

⁴³ In 1519-S:72r. 'michi' is set D.D. In BL-52359: 'sancta dixit' is set Dc.BCD CD A.C; 'meum' is set DE.C; 'osténdas michi qui dicitur' is set C.D.FFE D.D D D.D.D; 'Domínicum allelúya' is set A.C.C.BC DC.A.G.G.

⁴⁴ In BL-52359:335v. 'locus ille in' is set CB.A CD.D D; 'jacébat' is set C.CB.GA.

⁴⁵ In 1531-S:48r. stanza 1. ends 'sústinet.'

⁴⁶ 1519-S:72v.

⁴⁷ SB-S:280.

⁴⁸ In 1519-S:72v. 'et' is set GAC; the flat is not explicit at 'pepéndit.' BL-52359:335. has no flats.

⁴⁹ 'Major.', AS:427.

⁵⁰ 1519-S:72v.

⁵¹ 1519-S:72v.

⁵² 1519-S:72v.

⁵³ 1531-S:48v. and AS:427. omit *℣*. Glória Patri.

⁵⁴ SB-S:280.

⁵⁵ 1531-S:48v. and AS:427. omit *℣*. Glória Patri.

- ⁵⁶ 1519-S:73r.
- ⁵⁷ 1531-S:48v. and AS:427. omit *ſ̄*. Glória Patri.
- ⁵⁸ In 1519-S:73v. the final neume of each *ſ̄*. is simply D.
- ⁵⁹ 1519-S:73v.
- ⁶⁰ 1519-S:73v.
- ⁶¹ In 1519-S:73v. 'mundo' is set DEd.D.
- ⁶² 1519-S:73v.
- ⁶³ 1519-S:74r.
- ⁶⁴ 1519-S:74r.
- ⁶⁵ 'dicitur.' Leg. 1518. [SB-S:283.]
- ⁶⁶ 1519-S:74r.
- ⁶⁷ 1519-S:74r.
- ⁶⁸ 1519-S:74r.
- ⁶⁹ 1519-S:74r.
- ⁷⁰ 'Ideo' *Portiforia*. [SB-S:284.]
- ⁷¹ 1519-S:74r.
- ⁷² In BL-52359:336v. 'consolatióne' is set A.G.A.G.A.GF. BL-52359:336v. omits 'allelúya' and its music.
- ⁷³ 'Cibábit' *Vulg. cum Port.* 1556. [SB-S:285.]
- ⁷⁴ It appears that 1531 gives precedence to First Vespers of S. John of Beverley, and provides only a memorial of S. John the Apostle. Conversley, 1519 gives Second Vespers of the Apostle, and only a memorial of S. John of Beverley.
- ⁷⁵ In 1519-S:74v. a flat appears at 'virórum'.
- ⁷⁶ 1519-S:74v.
- ⁷⁷ 1519-S:74v.
- ⁷⁸ 1519-S:74v.
- ⁷⁹ In 1519-S:74v. a flat appears at 'virórum'. BL-52359:336v. has no flats.
- ⁸⁰ Hasce lectiones non exhibet Legend. A. D. 1518. *cujus rubrica est in hoc loco : 'Sancti Johannis episcopi et confcссорis de beuerlaco tres lectiones cum regimine chori de communi vnius confcссорis et pontijicis paschalis temporis.'* [SB-S:286.]
- ⁸¹ SB-S:286.
- ⁸² 'secundas', SB-S:288.
- ⁸³ 1519-S:74v.
- ⁸⁴ 1519-S:74v.
- ⁸⁵ 'Uxórem porro' Leg. 1518 *cum Leg. MS. Exon.* [SB-S:289.]
- ⁸⁶ 'truncátus est cápite' Leg. 1518. [SB-S:290.]
- ⁸⁷ 'miliário minus uno' Leg. MS. Exon. ; 'miliário fere uno' Leg. 1518. [SB-S:290.]
- ⁸⁸ 1519-S:75r.
- ⁸⁹ 'cum', 1519-S:75r.

- ⁹⁰ 'octovilla' *Leg. MS. Exon.* ; 'occanilla' *Leg.* 1518. [SB-S:292.]
- ⁹¹ *Partis Estivalis confinia non ita plane in Sanctorali distinguit Chevallonus, qui in Die Trinitatis in Temporalis paginulam, sed non folium (quippe qui Breviarium, non Portiforium, faceret), de integro auspicatur. [SB-S:293.]
- The Antiphonale 1520-S. begins here, overlapping with 1519-S. until the Feast of S. John the Baptist. It begins thus: '¶ *Incipit pars estivalis de sanctis. Et primo de sancto Dunstano, ix. lectiones.*' 1520-S:1r.
- ⁹² 1520-S:1r.
- ⁹³ 1520-S:1r.
- ⁹⁴ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ⁹⁵ 1519-S:75r. omits 'nobis'.
- ⁹⁶ 1519-S:75r. and 1520-S:1r. omit 'et'.
- ⁹⁷ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ⁹⁸ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ⁹⁹ 'impregnate;' *Leg.* 1518. [SB-S:294.]
- ¹⁰⁰ SB-S:294.
- ¹⁰¹ 'ailmero' *Leg. MS. Exon.* [SB-S:294.]
- ¹⁰² 'aethelstano' *Leg.* 1518. [SB-S:294.]
- ¹⁰³ 'euētus.' *Leg.* 1518. [SB-S:295.]
- ¹⁰⁴ 'Tremefacti vero et cupientes erant videre dei potentiam et periculo,' *Leg.* 1518 ; 'Erat videre . . .' *Leg. MS. Exon.* [SB-S:295.]
- ¹⁰⁵ 'eece viderunt ex quo' *Leg.* 1518. [SB-S:295.]
- ¹⁰⁶ 1519-S:75r. indicates 'Tres lectiones.' It would seem that before Pentecost three lessons would be read, but after Pentecost nine lessons.
- ¹⁰⁷ 'sanctum Aldélmum pontíficem tuum', 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹⁰⁸ 'sublimásti', 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹⁰⁹ 'tua nos', 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹⁰ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹¹ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹² 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹³ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹⁴ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹⁵ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹⁶ 'ejus inverventu nobis tríbue véniam peccatórum, et cum ipso celéstium gáudia premiórum. Per Dóminum.' 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹¹⁷ 'doctóres' Chevallon. cum *Leg.* 1518; 'doctóribus' Port. 1525-6, 1556, cum legendis Joh. et *Exon. MSS.* [SB-S:298.]
- ¹¹⁸ 'stúduit' *non habet Leg.* 1518. [SB-S:298.]
- ¹¹⁹ 'quod nunc Malmesburia dicitur' *Leg. MS. Exon.* [SB-S:299.]

- ¹²⁰ 'occasione, Romam citato contendit' *Legenda MS. Coll. Job. Cant.* [SB-S:299.] 'ascívie', *Legend* 1518.
- ¹²¹ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹²² 'ecclesie' *Chevallon.* [SB-S:300.]
- ¹²³ SB-S:301.
- ¹²⁴ 'Sorte' *Leg.* 1518. [SB-S:301.]
- ¹²⁵ 'crucis' *et mox* 'et' *juxta finem paginulæ non habet Chevallon.* [SB-S:302.]
- ¹²⁶ 'vivat' *Leg.* 1518 *cum Leg. MS. Exon.* [SB-S:302.]
- ¹²⁷ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹²⁸ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹²⁹ 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹³⁰ 'propícus', 1519-S:75r; 1520-S:1r.
- ¹³¹ SB-S:303.
- ¹³² 'tenethos' *Leg. MS. Exon.* (*bodie* Thanet; 'Tenet' *Camden Holland* A.D. 1610, p. 339.) [SB-S:303.]
- ¹³³ The text and a musical setting of this processional antiphon, perhaps the very music that was sung on this occasion, can be found in WO-160:227.
- ¹³⁴ 'intráverant' *Leg.* 1518. [SB-S:304.]
- ¹³⁵ 1519-S:75v and 1520-S:1r. omit 'ígitur'.
- ¹³⁶ 'nudus' *Leg.* 1518. [SB-S:307.]
- ¹³⁷ 'post eius omnes' *Leg.* 1518. [SB-S:308.]
- ¹³⁸ 'patronílle' *Chevallon.* [SB-S:307.]
- ¹³⁹ 'clunéticam' *Legenda Grandissoni Exon. Ep.* [SB-S:308.]
- ¹⁴⁰ 1519-S:75v; 1520-S:1r.